

HAVREVIMPEN

Udgives af Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyns Amt

ISSN 0908-858X

Tryk: Micro-Forma Oplag: 630

Redaktion:

Søren Gjaldbæk - Jacob Sterup Andersen - Tim H. Hansen - Michael Mosebo Jensen

Redaktør:

Søren Gjaldbæk, Carsten Hauchs Vænge 4, 5230 Odense M, tlf. 66 13 78 56

e-mail: soren.gjaldbæk@mail.dk

Udsendelse af Havrevimpem (abonnement, adresseændringer):

Michael Mosebo Jensen, Vindegade 102^B, 5000 Odense C, tlf. 65 90 86 44

e-mail: michael.mosebo.jensen@mail.tele.dk

Hjemmeside: www.doffyn.dk

Indsendelse af observationer:

Via Hjemmesiden, kun for folk, som er tilmeldt som brugere.

e-mail: obs@doffyn.dk

pr. telefon til én fra Administrationsgruppen, DOF-Fyn Web:

Bent Staugård Nielsen	62 62 30 62
Erhardt Ecklon	62 21 99 16
Jacob Sterup Andersen	62 29 26 29 / 25 56 74 17
Michael Mosebo Jensen	21 22 07 29
Hans Rytter	62 27 20 26 / 23 34 86 36

Webmaster:

Hans Rytter, Nyborgvej 88, Trunderup, 5772 Kværndrup, tlf. 62 27 20 26/23 34 86 36

Kontaktadresse, bestyrelsen:

Flemming Byskov, Sdr. Højrupvejen 128 C, Havndrup, 5750 Ringø, tlf. 65 98 22 18

Indhold:

Referat fra generalforsamling	3	Fyn rundt i januar	30
Formandens beretning	4	DOF's landslejr 2001	38
Databaser	9	Dogmebirdrace	43
Ole Runge	11	Fjordens Dag	44
Dagbogsblade fra Monnet	14	Ringmærkning på Langeland	45
Fra felten	23	Til Bulgaren på fuglekik	49
Man skyder da Råger!?	26	Turrapporter og ekskursioner	52
Vinterhavrevimper	29	Små pip	57

Tegninger: Kåre Gjaldbæk (side 51) og Ole Runge. Forsidetegning: Ole Runge.

Fotos: Biofoto/Erik Thomsen, Erhardt Ecklon, Michael Mosebo Jensen, Tommy Dalnæs, Esben Eriksen.

Copyright: DOF-Fyn. Udgivelsen må kun citeres med tydelig kildeangivelse

Fra redaktionen

Som sædvanligt vil vi fra redaktionens side ønske medlemmerne et godt nytår med ønsket om mange gode oplevelser med fuglene. Samtidigt skal vi gøre opmærksom på, at der – også som sædvanligt – er indlagt et girokort i bladet. Vi beder læserne om at indbetale et frivilligt bidrag på 50.00 kr. til afholdelse af en del af de udgifter, der er forbundet med trykning af bladet. Vi håber, at mange vil gøre brug af kortet – på forhånd tak.

Referat fra generalforsamlingen

Michael Mosebo Jensen

31 var mødt op til årets generalforsamling på Risingskolen, heraf blot 2 kvinder og en enkelt junior. Mens folk hyggesnakkede ved bordene, skribledede formanden Flemming Byskov de sidste sætninger ned til beretningen i et selvvalgt levn fra det akademiske kvarter, bød veloplagt velkommen med håb om fornyelse af gamle grå mænd i bestyrelsens rækker og gav for en kort bemærkning ordet til valg af dirigenten, Ivan Beck. Da denne havde stadfæstet, at der var indkaldt lovligt til generalforsamlingen, overlod han ordet til formandsberetningen.

Som afslutning på beretningen gav Flemming Byskov prisen "Årets DOF-Fynbo" til Finn Eriksen for hans utrættelige arbejde i rovfuglegruppen gennem årtier. Dirigenten styrede via stikord fra formandsberetningen derefter debatten, som var en del mere aktiv end vanlig. Der blev stillet opklarende spørgsmål til

fejden omkring baserne, DOF-Fyns rolle i P-pladsen ved Fyns Hoved, amtsstillinger efter regeringsskiftet, biblioteket (hvor der blev lovet åbningstider i forbindelse med bestyrelsesmøder), udlån af teleskoperne og opfordret til vadefuglekursus.

Kasserer Ole Tønder overtog derefter ordet for at lede os gennem årsregnskabet for 2001 og budgettet for 2002. Begge blev godkendt uden bemærkninger. Dog affødte den budgetterede idé med at bringe 2 bulgarske fuglekiggere til fuglestationen en del spørgsmål og gode råd vedrørende opholds- og arbejdstilladelse.

Valg

På valg til bestyrelsen var Søren Bøgelund, Kurt Due Johansen og Jacob Sterup. Da sidstnævnte ikke ønskede genvalg blev bestyrelsens kandidat Hans Rytter valgt uden modkandidat.

Den tidligere revisor Morten Nielsen ønskede ikke genvalg, hvor-

for Ivan Beck blev nyvalgt revisor. Morten Nielsen ville dog godt være revisorsuppleant.

Evt.

Under dette punkt drøftedes især mulighed for at få produktionsskoler til at tømre nogle kasser sammen til fuglebo og behovet for stemmekurser. Bestyrelsen noterede sig ordene.

Fra hitjæger til passionsfotograf

Siden Niels Larsen for et par år siden lagde twitcheriet, Havrevimpen

Formandsberetning 2001

DOF- lokalafdeling FYN. Ved Flemming Byskov.

Endnu et år i det nye årtusinde. Dette år for første gang uden ynglende Hvid Stork i Danmark. Skideballe til den ellers ikke mundlamme formand fra Fyn ved efterårsrepræsentantmødet på Dalum Landbrugsskole. ”medløber, skruebrækker, 5- kolonne” – skældsordene var mange. Det kan du ikke holde til som formand blev det sagt. Formanden var nærmest i chok. Hvad var så helligbrøden? Jo, en mand ved navn Hans Rytter og søn Martin var ”kommet til at lave en database” for at lette arbejdet for Webmasterne på DOF-Fyns hjemmesider. Bestyrelsen mente ikke at DOF centralt skulle indvies i denne beslutning. Dette var problemet. Den nye database bevirkede, at Webmasterne nu næsten blev arbejdsløse, thi nu kunne registrerede observatører on-line indtaste data direkte i databasen og på hjemmesider-

og bestyrelsesposten på hylden har der været stille omkring ham; men denne aften kom han ud af skjulet og fremviste 100 smukke scenerier på ganske nær hold af den almindelige fugleverden omkring os. Nogle var snuppet dramatiske millisekunder fra at blive fløjet ned af en hidsig Spurvehøg eller øjensynlig ende som føde for en glubende Sølvmågeappetit – men her var Larsen tilbage på banen.

ne og dermed direkte under vores hjemmesides OBS. Alt i alt en landvinding, som straks medførte en ekstrem stigning i indkomne data og dermed OBS. Nu indkom over 95 procent af alle data on-line, de daglige 2-3 tastetimer bortfaldt, systemet forenkledes. Nu viste andre lokalafdelinger interesse for projektet og ville være med. Vi gav dem buddet uden egen vinding, blot skulle man betale omkostningerne ved at være med. Uheldigt var det jo så, at den centrale DOF-base havde været undervejs i flere år, og havde kostet 3-cifrede tusinde kroner - uden at komme til at virke. DOF-Fyn basen har kostet lokalafdelingen ca. 10.000 kr. og er udviklet på ca. et halvt år. Efter debatten på repræsentantskabet fik man lynhurtigt nedsat et hurtigarbejdende udvalg med det formål at

samordne DOF's databaser og i det mindste få dem til at kommunikere i samme sprog. Den fynske formand blev siddende.

2001 blev også året hvor DOF og vores lokalafdeling blev nævnt i PTAKI OTOP vores polske søsterforening. Vores samarbejde med den polske læge Mariuz Ostanski har her båret frugt.

Hjemme på Fyn har vi været aktive på mange fronter for bedre fuglenatur. To vigtige møder skal nævnes her: Vresen i Store Bælt. Sidste offentlige møde om de jagt og forstyrrelsesfri områder i EU-fuglebeskyttelsesområder. De talstærkt fremmødte jægere var løbet fra klart indgåede forlig i AMTSNATURUDVALGET. Man forsøgte sig med en 50 m jagtfri zone på øens kystlinie. DOF-FYN og DN argumenterede for 300 m jagtfri zone og forlænget adgangsforbud på øen af hensyn til de ynglende Skarver og i øvrige rastende fugle. Sagen er ikke faldet på plads i reservatsektionen, men vi forventer at vinde. VIGELSØ: Stort offentligt møde på Otterup Hotel, arrangeret af Skov- og Naturstyrelsen. To væsentlige punkter skal nævnes: 1. Fugletårnet flyttes tilbage. 2. Vandstanden reguleres til begunstiggelse for de ynglende vandfugle.

I Det Rådgivende Regionale Råd har DOF-Fyn argumenteret hårdt for at flyvepladsen ikke asfalteres med udvidet luftfartstrafik til følge. Sagen er nu endt i Naturklagenævnet. Hvad skal en flyveplads midt i et EU-fuglebeskyttelsesområde?

Tællingerne for FYNs AMT er forløbet planmæssigt, takket været en stor indsats fra Henrik Andersen. Dette arbejde danner jo vort økonomiske grundlag. En ny entrepris er ved at se dagens lys for I/S Tarup-Davinde naturområdet øst for Odense.

Af nyinvesteringer har DOF-FYN nu en videoptager og et nyt lysbilledeapparat, halvdelen betalt af Odense kommune.

BERETNINGER FRA UDVALG

Mødeudvalget: Kun få arrangementer i 2001. Storkemødet med Hans Skov skal her nævnes. 24 DOF-Fynere var mødt frem. En meget interessant gennemgang af storkens historie fra 10.000 par til i 2001 NUL par, viste en sørgelig udvikling i det danske landskab. Ole Tønder og Flemmings trækfuglestemmekursus med 5 møder og ture gav en del medlemmer indsigt i vigtigheden i også at kunne fugles stemmer.

Sløruglegruppen. Lille aktivitet. Udvalget afventer midler til redskabebygning. I 2001 ynglede 3 par Slørugle på Fyn, hertil 2 enlige fugle på hvert sit sted.

Ekskursionsudvalget. Aktivitetsniveauet lå på linie med tidligere år med 16 arrangementer, heraf de 10 på Fyn. Der er selvfølgelig en del tradition i foretagendet, men 2001 så også på Fyn nye tiltag. Sydlangeland fik frysende besøg allerede i februar, Nerverkær og Arreskov Sø viste sig højaktuelle til majaftensture. Vi så også at Fuglestationen på Langeland godt

kan bruges til at afholde voksenlejr i træktiden. Nogle vil måske sige at det bare er de tidligere ungdomslejrledere, der er vokset; men dertil er fremmødet mere blandet end som så. Vi fik indtryk af at det var en form vi godt kunne bruge igen. Det er i det hele taget indtrykket, at medlemmerne godt kan lide at få nogle udfordringer – enten som i vadefuglekursens tilfælde fuglefagligt såvel som ekstremtverbalt eller som i andre mere spændende fysiske prøvelser. Det være sig langt i iskoldt vand til nordkystens perle, Æbelø, kuling og sandfygning med uanede muligheder i Vestjylland, seje skånske traveture, hvor lederen, da natten endelig falder på, bruger den ellers hårdt tiltrængte hvilestund til skiftevis at efterligne et damplokomotiv og en forsvarsløs Perleugle. Til sidst skal nævnes noget, som Ekskursionsudvalget godt nok var blevet spredt adviseret om i en bisætning, men ikke af den grund overhovedet ville tage ansvaret for: fire ture til en ikke eksisterende sø på Midtfyn i den bedste træktid. Turene gentages i 2003.

Fuglestationsudvalget.

Fuglestationen var i året 2001 kun sporadisk bemandet i efterårssæsonen, som varede fra 20. juli til 18. oktober. Der var ingen gennemgående observatører i perioden, kun ringmærkerne Jan Holm Jensen, Jacob Sterup Andersen og Ole Tønder arbejdede der ind imellem. Ringmærkningen forgik dagligt fra ult. juli til prim. august. I resten af perioden

blev der ringmærket mere spredt. Det blev igen i år en god sæson, både hvad angår trækket og ringmærkningen. 2.121 som ringtotal på trods af færre fangstdage end sidste års 75. Der blev kun mærket i 33 dage i alt, dog blev dagsgennemsnittet alligevel 64 fugle, hvilket er lidt højere end normalt. Det skyldtes et ekstraordinært stort gennemtræk af Fuglekonger i oktober, hvorfor det også blev den talrigste art = 548 ny Langelandsrekord. Den 18. okt. sattes ny dagsrekord med 824 ringmærkede fugle, heraf 521 fuglekonger. Den bliver svær at slå. Ligeledes fandt en del ornitologer vej til det lille feriehus, hvor stationen igen i år havde til huse, lige som der var flere overnattende gæster. Vi håber flere vil kikke forbi i 2002, overnatning er gratis for DOF-FYN medlemmer. Som sidste år vil der udkomme en rapport i HAVRE-VIMPEN over ringmærkningsarbejdet på stationen.

Det Rådgivende Regionale Råd.

Oprindeligt skulle DOF ikke sidde her. Men vi med og er en af de mest aktive i rådet. Vi bidrager med mange punkter til dagsordenen og deraf megen konstruktiv debat. Øvrige medlemmer er Jægerne, fiskerne, sportsfiskerne, landbruget, skovbruget, museumsvesenet og DN. Der diskuteres anvendelse af økonomiske midler til: Naturgenopretning og naturpleje. I øvrigt diskuteres løbende sager: Svinebrug, losseplads, SLF-områder og udledningskvælstof. Hvert år afholdes ekskursioner til aktuelle projekter

som: Brænde Å, Odense Fjord, Ærø og Langeland.

Odense Fjordgruppen.

Eksisterer ikke mere, alligevel sker der meget: DOF-Fyn tæller for Statskovdistriktet, Kurt Due tæller i de to reservater. Mange ornitologer besøger de gode lokaliteter: Vigelsø, Slam-bassin, Ølundgård, Hoffmannsgave og Enebærrode. DOF-Fyn tager imod på Fjordens Dag i fugletårnet på Vigelsø. Kurt Due har denne dag besøgt af 600 gæster.

Biblioteksgruppen.

Kurt Due og Gunnar Knudsen administrerer. Der findes en udlånsordning. Det roder lidt, så hvis der findes et ældre venligt medlem der har lyst er der her en spændende opgave. Har du fuglebøger eller tidsskrifter modtager vi dem gerne i biblioteket.

Fredningsgruppen.

Lav aktivitet, sagerne diskuteres på bestyrelsesmøderne. Eks. på sager: Asfaltering af flypladsen på Ærø, forslag til genopretning af Vitsø Nor som sø.

DOF-FYN WEB.

Det seneste år har betydet en del omvæltninger på vores hjemmeside. Der er nu blevet en netbaseret DATABASE. Webbasen, hvor observatørerne selv har mulighed for at indtaste deres observationer direkte fra en hvilken som helst PC opkoblet til internettet. Det hele startede ret hurtigt efter sidste generalforsamling, hvor

webmasterne fandt ud af, at det nu var teknisk muligt at lave noget, som vi havde ønsket os i mange år, nemlig at brugerne selv kunne indtaste deres observationer i databasen, så den dermed konstant var opdateret med de nyeste observationer. Der blev udarbejdet et forslag til bestyrelsen, som efter en kort kontant gennemgang af projektet sagde ja til at støtte det. Hen over forår og sommer blev der programmeret på livet løs, og den 30. august fik nogle af brugerne sig en større overraskelse da de åbnede DOF-FYN WEB. Den var nu blevet til en database, hvor det er muligt at søge på tværs og kryds i observationerne. Webbasen er programmeret så den automatisk tilbageholder alle følsomme observationer om ynglefugle og andre følsomme arter. Alle indtastede oplysninger bliver gemt, men ikke automatisk vist på skærmen. For eksempel vil observationer af Havørn ikke blive vist i yngletiden, og observationer af Slørugle slet ikke blive vist, uden at en person fra admin. gruppen manuelt har åbnet låsen på observationerne. For at få lov at indberette observationer direkte i webbasen skal man oprettes som bruger. Der er i skrivende stund 50 brugere oprettet i systemet. Brugeroprettelsen er naturligvis iværksat for at kunne sikre kvaliteten på observationerne. Hvis der indløber suspekterede observationer bliver de straks slettet, og "overbetjent MOSEBO" kontakter observatøren for yderligere oplysninger. Holder observatøren til en nærmere evaluering, bliver observationen na-

turligvis lagt på igen. DOF-FYN har investeret ca. 8000 kr. i projektet. Det omfatter primært en server, der er opstillet på en ADSL-forbindelse, hvor brugerne kan kommunikere med den via internettet. DOF-FYN dækker de løbende omkostninger. Webbasen er konstrueret så den i givet fald kan dække hele Danmark, opdelt på amter og lokalafdelinger. Det foreslog vi op til repmødet 17-18. nov på Dalum Landbrugsskole. Ifølge det oplæg vi havde til revision af DOF-BASEN, var der ikke lagt op til at DOF-BASEN skulle være en præsenteringsdatabase med direkte adgang fra internettet. Det føler vi at der et voksende behov for at DOF udvikler, således at markedet ikke bliver overtaget af en bred vifte af lokale regionale websider. I nogle amter er fugledata efterhånden så spredt, at det ikke er muligt at samle observationsdata og fremstille en fornuftig årsrapport. Webbasen er opbygget så der skulle være størst mulige chancer for data overførsel, men vi kan ikke garantere noget som helst, idet den database vi skal overføre data til endnu ikke er færdigudviklet. Her på Fyn vil vi naturligvis gerne samarbejde med DOF-BASEN, men det skal være på et åbent og fordomsfrit samarbejde, da der er nogle stivheder i DOF-BASEN, vi ikke kan acceptere i en moderne webbaseret database som webbasen. Webbasen er programmeret af MARTIN RYTTER. Den daglige administration af webbasen bli-

ver foretaget af en admin-gruppe bestående af : BSN,EEE,JSA,MMJ og RYT. Til sidst skal der lyde en stor tak til gruppen for et supergodt samarbejde.

Slutbemærkninger:

Hvad byder fremtiden 2003, hvad kan vi vente os. Ny regering er lig med store tilbageskridt for natursyn og naturforvaltning. Nedlæggelse af NATURRÅDET, DMU, fyringer i Skov- og Naturstyrelsen. Skarvebekæmpelse, Rigmandsvillaer på byggegrunde i vore skove. Iderigdommen i den nye regering er helt uacceptabel. Magtcentralisering til fordel for erhvervslivet. Her bliver noget at kæmpe imod og for. Lokalt på Fyn vil vi også være aktive i det nye MÅL 2 projekt, der de næste 5 år vil skyde 25 mio. kr. i erhvervsfremme og naturturisme i det sydfynske område. Her er en god mulighed for naturformidling, men også STORE FARER: man ønsker et stort sammenhængende stisystem. Her kan man virkelig ødelægge naturværdier. Vi siger fra med ønsket om korte naturstier ned til mange fugletårne. Hertil store sammenhængende naturområder.

Et sidste hjertesuk fra formanden: Det er snart tiden hvor DOF-FYN udskifter nogle af de GRÅ mænd i bestyrelsen. Vi trænger til fornyelse i bestyrelsen, Jeg ser snart gerne en ung formandselev under de 40. GAVEKORT på 300 kr. Til årets DOF-FYNBO : Finn Eriksen.

Databaser

Af Søren Gjaldbæk

DOF's repræsentantskabsmøde den 17.-18. november blev afholdt på Dalum Landbrugsskole. Et af punkterne var DOF's database.

IT-teknologien åbner mange muligheder. Er man fuglekikker med et par års observationer samlet i diverse notesbøger, vil man sikkert være nem at overbevise om, at det ville være smart at samle alle fugleobservationer i én stor database. På den måde vil man let kunne skaffe sig overblik over bestemte arters forekomster, eller det vil være muligt at se hvilke arter, der kan træffes på en bestemt lokalitet. DOF's medlemmer foretager i tusindvis af observationer hvert år, og hvis disse skal bruges i videnskabeligt arbejde, i naturbeskyttelses-sager eller andet, vil anvendeligheden øges betragteligt, om en sådan base eksisterede. Det synes således oplagt for en forening som DOF at udvikle en database, som har de fornødne søgefunktioner, og som samtidig er nem at bruge. Nu har DOF rent faktisk en sådan base - DOF-basen, version 1 kom i 1994 og version 2 i 1998. Selv i sin anden version lever den muligvis op til at have en tilstrækkelig mængde søgefunktioner; men den er umulig at bruge for andre end særligt indviede. Dette skyldes en særdeles klodset indtastningsprocedure, som betyder, at selv korte indtastninger tager urimeligt lang tid, med mindre man er fuldtidsbeskæftiget med basen. For eksempel er der knyttet tal til såvel fuglearter som til lokaliteter. Hvis

man ikke er i stand til at huske de to sekscifrede tal, der er knyttet til arten "Gransanger" og lokaliteten "Sandager Næs" skal man bladre i to rullegardiner for at finde frem til de relevante oplysninger. Resultatet er da også, at mange ikke bruger/brugte den.

For at imødekomme ønsket om en mere brugervenlig database indgik DOF i 2000 en aftale med lokalafdelingerne om, at DOF ville udvikle en sådan, til gengæld skulle lokalafdelingerne bruge den. Ser man for eksempel til vore svenske naboorganisation SOF, så har de en særdeles udmærket internetbaseret database, "Svalan". Interesserede kan finde den via ganske få "klik" via Palles Link. Måske man kunne hente nogle ideer derfra, måske endda få lov at bruge den? Ved repræsentantskabsmødet er der traditionelt et formøde mellem DOF's hovedbestyrelse og formændene for lokalafdelingerne. Her fortalte Flemming Byskov - formand for DOF-Fyn - om vores nye hjemmeside og den database, der er tilknyttet til den. Det skabte en del surhed, dels fordi det jo er i strid med førmtalte aftale, dels var andre lokalafdelinger interesserede i at benytte sig af DOF-Fyns base. Om denne "faneflugt" skulle gribe om sig, kunne det måske

underminere grundlaget for en landsdækkende database.

Nu er der ingen tvivl om, at DOF-Fyn ikke har villet vente på, at DOF fik udviklet sin database. På mødet kom det frem, at arbejdet med den ny base, selv med venlige øjne, ikke kunne siges at være andet end i en særdeles indledende fase. Der var tilsyneladende i kravspecifikationen ikke skabt sikkerhed for, at den gamle DOF-bases data vil kunne blive indlæst i den ny, og der var heller ikke skabt sikkerhed for, at den ville blive internetbaseret. Begge disse krav må siges at være uafviselige. IT er et hurtigt medie, og med en internetbaseret base kan man selv og andre øjeblikkeligt se sine observationer, og de vil med det samme indgå i de statistikker og søgefaciliteter, der er tilknyttet basen. I DOF-Fyn har vi på intet tidspunkt lagt skjul på, at vi arbejdede med at udvikle en internetbaseret database, og der er brugt kendte programmer. Verden udvikler sig hurtigt, også (og måske især) IT-verdenen. Derfor kan DOF næppe regne med at alle står "stand by" og afventer, hvornår det passer DOF at søsætte sit projekt. Især ikke når teknologien gør det let at lave brugervenlige systemer, og især ikke når man er så længe om at få gjort noget ved sagen. På Fyn er vi glade for vores base, hvilket over 25000 indsendte observationer på 5 måneder (omhandler hele 2001) vidner om. Basen er let at bruge, og det betyder, at der bliver indsendt mange data om

"almindelige arter" fra mange forskellige lokaliteter.

DOF-Fyn støtter varmt tanken om en ny, brugervenlig, internetbaseret DOF-base. Vi har svært ved at forstå, hvorfor DOF ikke engagerer IT-fagfolk til at lave en sådan, så den honorerer, de krav, som DOF måtte have m.h.t. anvendelighed til videnskabelige formål, dels er let at bruge, og som kan læse de baser, som lokalafdelingerne måtte have i brug. Det skulle der ikke være programmeringsmæssige vanskeligheder med, men måske kniber det med politisk vilje?

I skrivende stund er der nedsat et koordinationsudvalg med repræsentanter fra alle lokalafdelinger. Udvalgets kommissorium er at se til, at den ny DOF-base lever op til de krav, den skal honorere. I betragtning af at en kommende DOF-base i lang tid skal kunne bruges af alle – lægfolk, politikere og videnskabsmænd – må vi håbe, at udvalget vil være ambitiøst. Udvalget bør huske på, at de, der skal anvende basen, ikke – i lighed med dem, der udvikler den – kan forventes at ville ofre megen tid på, hvordan den virker. Det skal være let at indtaste art og lokalitet. Hvad lokalitetssindtastning angår, ville det være oplagt at lade brugeren møde et kort, hvor man kan zoome sig ind på den relevante lokalitet.

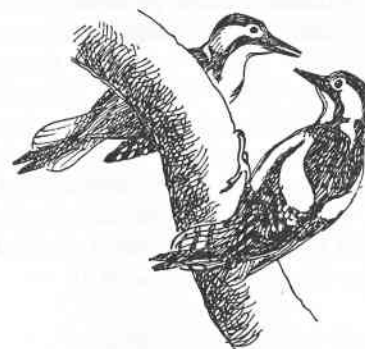
Med "Fuglenes Danmark" viste DOF, at den kan stå bag et flot projekt, som kalder på alles beundring. Vi håber, at den kommende DOF-base vil blive endnu et eksempel.

Ole Runge

- naturvejleder og tegner

Af Søren Gjaldbæk

Den 1. januar gik Odense Kommunes naturvejleder siden 1994, Ole Runge, på efterløn. Mange kender Ole Runge fra ture i det odenseanske opland, hvor han med stort engagement og stor viden fortalte om naturen, og om hvad man kan se, hvis man har blik for de små detaljer. Havrevimpens læsere kender Ole Runge for hans tegninger, der med deres karakteristiske streg har været med til at kaste liv over bladet. Ikke mindst hans forside-vipstjerter er kendte.

Kunstneren

Interessen for såvel natur og tegning går tilbage til drengeårene, hvor han som feriedreng på Romsø sammen med en kammerat gik på opdagelse i naturen og tegnede den – "jeg holdt aldrig op". Det ser man tydeligt i hjemmet uden for Bogense, hvor der udoover et fyldt atelier på loftet hænger tegninger, akvareller og malerier over-

alt. Næsten alle er lavet af Ole Runge. Da jeg trådte ind i køkkenet, var det første jeg så en akvarel af en Edderfugl, den stod på komfuret. "Dér står altid en fugl", fortalte Ole. Den aktuelle Edderfugl havde han set i Bogense Havn dagen før. Det var en hun, som lå så dybt i vandet, at der var vand hele vejen rundt om halsen. På den måde kom hals og ryg til at fremstå som to øer. "Gad vide, hvordan de gør? Måske trækker de sig ned ved at bevæge fødderne op og ned". Jeg kunne ikke hjælpe. "For eksempel kan Skarv og Lille Lappedykker svømme så kun hovedet er over vandet". Ole Runge iagttager naturen og husker mange små detaljer, som fastholdes gennem tegninger eller skitser. De fleste bliver til på stedet, nogle må laves ud fra hukommelsen.

"Vi er ikke ret mange, som arbejder i naturen", fortæller Ole Runge. En lille snes er de, og de har med to års mellemrum holdt et "træf" i en uge i Jylland – første gang på Bundsbæk Mølle, anden gang på Brandbjerg Højskole. Her deltager folk som Jens Frimer, Tage Madsen og Carl Christian Tofte. Dagene tilbringes udendørs med staffeli og tegnegrej, om aftenen udveksles erfaringer og der arbejdes videre på tegningerne. Resultaterne fra mødet i det østjyske kan ses i bogen Mellem Fjord og Hede (Jelling Forlag), der indeholder mange fine stemningsbilleder. Man har planer om at mødes hvert andet år, vi, der ikke er med, kan håbe på, at der kan skabes økonomisk

grundlag for at få udgivet flere bøger fra disse træf. Produkterne fra sidste træf kunne ses på Kongernes Jelling og er nu udstillet på Brandbjerg Højskole.

Jeg spurgte Ole Runge, hvad tegninger kan, som fotografier ikke kan. "At tegne efter fotografier er lidt usportsligt, iagttagelsesevnen sløves. Tegningen på stedet giver meget større mulighed for fordybelse og for at videregive en stemning. Der kan redigeres i indtrykkene, elmaster kan fjernes og så videre. Fotografi er et helt andet udtryksmiddel".

Formidleren

Illustrationer af bøger og produktion af undervisningsmateriale er et andet af Ole Runges aktivitetsområder. Han er uddannet som lærer, og arbejdede til at begynde med på seminariet og Danmarks Lærerhøjskole med formning, biologi og miljøundervisning. Herefter blev han tilknyttet Odense Produktionshøjskole og herfra blev han i 1994 hentet til Odense Kommune, først på deltid, og senere fuldtids. På det tidspunkt var der et samarbejde mellem kommunerne, som støder op til Tarup-Davinde Grusgrave om at opkøbe de gamle grusgrave og få dem anvendt til rekreative formål. Man ønskede blandt andet at få tilknyttet en naturvejleder (et ord, der sneg sig ind i det danske sprog på det tidspunkt) til projektet og Ole Runge blev valgt. Arbejdet med anlæg af rekreative områder er særdeles besværligt, der er mange foreninger, der skal have deres behov tilgodeset. Grusgravene skulle oprindeligt huse et spektrum, der strakte sig fra motor- og skydeklubber over lystfiskere, andefodrere, skovtursfolk til naturfred-

ningsfolk og ornitologer. Som bekendt blev slutresultatet mere natur end fritid, i et område, der flot præsenterer geologi og natur. Blandt andet har Ole Runge lavet udstillingen på naturskolen Åløkkestedet i Hudevad og Nautilen, en blanding af landskabskunst og naturformidling. De mange interessenter gjorde, at området måske er blevet mere friseret end man kunne ønske sig, men det er stadig et dejligt område for mennesker – fugleinteresserede eller ej. Ynglende Lille Præstekrave er et vidnesbyrd om, at der andet end park over projektet.

Offentlighedens interesse for natur og naturgenopretning steg op gennem 90'erne. Her var Ole Runge med til at starte Naturskolerne/værkstederne på Hollufgård og på Vigelsø. Her kan skoleklasser komme på besøg, lærere kan afholde efteruddannelseskurser. Skolen på Vigelsø bruges til flerdays feltkurser, blandt andet for gymnasieklasser. Ole Runge har lavet et flot undervisningsmateriale, både tekst og illustration. Mange af de tegninger, der har været brugt i Havrevimpen, er hentet herfra. Også plancher til udstillinger og andet er det blevet til.

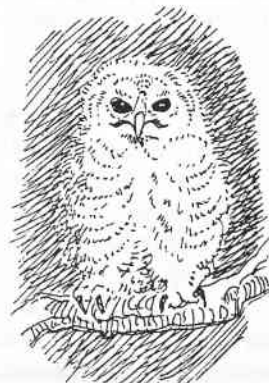
Strandkandarene

Rejser

Rejser er det også blevet til, altid med skitseblokken i kufferten. Et flot maleri af en Grønlandsk Jagtfalk, lynskudt på jagt mellem fjeldene, hænger i stuen side om side med et billedtæppe lavet af Edderfugle - og Skarvskind, viser et af rejsemålene. Her blev der også lavet illustrationer til en bog om den grønlandernes udnyttelse af Skarven: Når naturen er barsk må intet gå til spilde, der blev fundet anvendelse for såvel Skarvens kød, skind og knogler. Også rejser til Færøerne har resulteret i smukke illustrationer af bøger.

Naturfredning

Der er også blevet tid til arbejde inden for Danmarks Naturfredningsforening. Ole Runge har i en periode været formand for Bogense-Søndersø lokalkomite, og arbejdet meget med frednings-sager, blandt andet Æbeløfredningen. Det kan være hårdt at skulle forene mange modstridende ønsker, når man skal kæmpe for et resultat, som er forsvaret overfor naturen. Slutresultatet i Æbelø sagen er der ingen grund til at beklage sig over.

Nattigleunger

Fremtiden

Tiden som efterløner skal nok få ben at gå på: Bogense Kommune har bedt Ole Runge lave en udstilling af sine værker på Rådhuset, også Universitetsbi-bliotek har bedt om en udstilling. Mange skitser venter på at blive gjort færdige. Det første man ser, når man træder ind i atelieret er et ufærdigt maleri af Suler over havet – de er oprindeligt malet/tegnet på Island – "ja, det er gammelt, men det skal nok blive færdigt en dag". Der skal være tid til ture med hunden på de nordfynske lokaliteter. Også arbejdet i DN i lokalområdet skal have mere tid. Jeg spurgte, om ikke der generelt set var grund til at glæde sig over udviklingen på naturområdet. Det er der, men Ole Runge fremhæver fragmenteringen af landskabet som et problem: "Vi får et sterilt kulturlandskab hvori der er spredt lommer med forskellige isolerede naturindslag. Vi skal arbejde for at få mere sammenhæng i mellem områderne." Befolkningen viser stor interesse for at vi kan give vore børn en rigere natur. 46 årlige ture, ofte med op til 200 deltagere er et vidnesbyrd herom.

Fra DOF-Fyn skal der lyde et ønske om alt godt for fremtiden som "pensionist". Vi håber, at "Havrevimpen" stadig kan nyde godt af Ole Runges tegninger. Jeg drog fra huset med tre nye forside-vipstjerter – tak for dem.

Dagbogsblade fra Monnet

Af Poul V. Rasmussen

Hermed sidste afsnit om årets gang på Monnet. Tak til Poul!

Søndag den 28. oktober 2001

Den første morgen med vintertid. Det kostede næsten en mindre kortslutning at få stillet vækkeuret i går aftes. Jeg havde besluttet, jeg ville være på Monnet, når solen stod op. Men hvordan er det nu – skal uret stilles frem eller tilbage – og hvornår står solen op, når det sådan er vintertid?

Lidt i syv er jeg på Monnet, desværre for sent til at kunne opleve solopgangen... øv, øv ! Bagerens dankortautomat var gået i sort, netop på grund af vintertiden, og da jeg havde sat mig i hovedet, at jeg vil have rundstykker med, måtte jeg pænt vente.

Der er lovet bygevejr med kraftig vind, ja helt op til kuling ved kysterne, og jeg er heller ikke mange skridt inde på Monnet, før jeg må sande det med vinden. Det er heldigvis stadig tørt, og skyerne varsler ikke netop regn lige nu.

Ud over strandengen mod syd er der voldsomt liv. En flok på 700-800 fugle, flest Alliker, lidt færre Gråkrager og Råger, kaster sig legende rundt i den kraftige vestenvind. De flyver både til og fra den lille skov Vårø haver, hvor de nok har overnattet. Desværre kom jeg for sent til selve opvågningsceremonien.

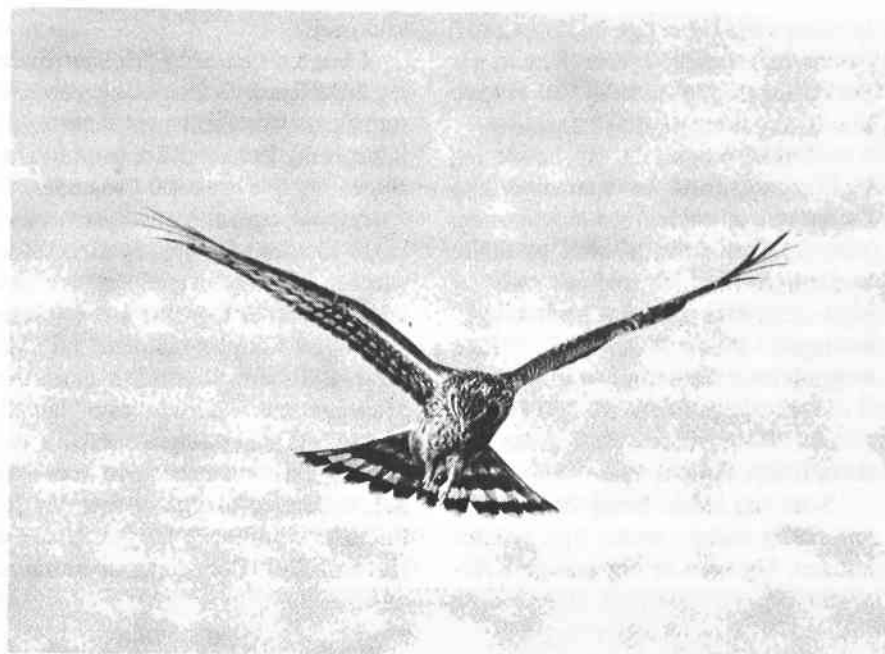
Helt ude for foden af Vårø Knude går en flok Bramgæs halvhjertet i luften – for kort efter at lande igen. Der er vel godt 100 stykker, men sædvanligvis er de ret stationære, når der fourageres, så jeg regner med at tælle dem mere nøjagtigt, når jeg kommer der ud senere.

I læ af kysten over mod Vårø ligger en klump af Blishøns. Der er mere end 200, men de er næsten umulige at tælle, da de ligger så tæt.

Højt over mig er der et konstant træk af småfugle. De er svære at artsbestemme, dels fordi de går så højt, men også fordi den kraftige vind visker deres stemmer mere eller mindre ud. En stor del af dem får jeg dog til Grønirisker.

Halvt ude af Langodde flyver en lille flok Strandhjejler forbi. Der er 17 i alt – ikke almindeligt at se så mange i samlet flok.

Længst ude mod sydøst for enden af Langodde ligger ænderne tæt. De er utroligt sky. De letter i småflokke, når man bevæger sig rundt, men lander hurtigt igen på havet. Mon ikke det er jagtsæsonen, der gør dem så urolige. Jeg har svært ved at komme tæt nok på dem til at bestemme dem. Vinden gør det ikke nemmere – teleskopet nærmest hop-

Blå Kærhøg over Monnet. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

per – men jeg vurderer alligevel, at her er godt 300 Pibeænder, omkring halvandenhundrede Krikænder og godt 120 Gråænder. Jeg er overbevist om, at der i flokken gemmer sig for eksempel Spidsænder, Knarænder og Skeænder, men jeg vil ikke gå tættere på dem, da jeg ved, de så vil gå i luften hele bundtet.

Jeg støder jævnlige på Engpibere, som enkeltvis eller i små flokke stopper op for at fouragere lidt, men de er til stadighed i bevægelse sydover. En enkelt Skærpiber bliver det også til helt ude i tangopskyllet.

En Blå Kærhøg blander sig med en flok kragefugle – eller vel snarere

omvendt – langt ude mod vest.

Endnu længere ude bag dem, trækker 400-500 Ringduer sydpå.

Der er stadig lidt liv i floraen herude. Enkelte Strandasters står med mørkviolette blomster, og selv Engelskræsset mander sig op til at yde endnu en blomst her på overgangen til rigtig vinter.

25 Bjergirisker overhaler mig lige ude langs vandkanten. De kæmper bravt i modvinden, og deres ellers så tydelige knævre bliver fuldkommen overdøvet af vinden. Her er en del Sanglærker, også på vej mod syd – men trods megen søgen finder jeg ingen bjerglærker imellem – det skul-

le ellers være tiden lige nu.

På vej over mod Vårø Knude går det op for mig, at man er ved at gøre klar til skydning på riffelbanen.

- Pokkers også!.... Nu havde jeg lige regnet med at kunne drikke kaffen i læ af volden ved skydebanen. Nok ikke et velvalgt sted at spille barsk lige nu. Lidt trodsigt passerer jeg banen, selv om den "røde kugle" er hejst. Men de er heller ikke begyndt at skyde endnu.

Over mig passerer ca. 200 Hjejler – selv ikke vinden kan overdøve deres liflige fløjten.

Som ved sidste besøg herude ligger stadig mange ænder lige syd for knuden. Og igen er der mange Krikænder. Måske over 400. Her er også Pibeænder og Gråænder, og mellem bølgene på det oprørte hav finder jeg 2 Skeænder.

Det er lykkedes mig at komme forbi Bramgæssene uden at forstyrre dem. Nu vil jeg op på Knuden og i læ bag min gamle vildrose forsøge at få dem talt. En kop kaffe og en bid brød skal heller ikke være af vejen, nu hvor de gæve "weekendkrigere" fik gennet mig væk fra skydebanen.

Der er nøjagtig 219 Bramgæs i flokken, og 47 Mørkbugede Knortegæs gør dem selskab.

9 Musvåger trækker sydpå ind over Monnet, et sjældent syn her på lokaliteten. Helt nede ved det tværgående stendige står en ornitolog med teleskop og hele udstyret. Jeg kan ikke se, hvem det er ... og mon dog han kan finde mig her skjult ved

vildrosen?

I bugten ved Søby Monnet finder jeg årets første 2 Sangsvaner. Samme sted ligger der pænt med Knortegæs, lidt spredte flokke af Toppede Skalleslugere og lidt over 100 Gråænder.

Jeg vil lige et smut kysten rundt langs knuden. Der er da altid Skarverne på bundgarnspælene, der skal tælles..... og et kig efter sæl er blevet et obligatorisk gøremål. Sæl bli'r det nu ikke til, men hov!.. Der er vist en Musvåge mere derude over havet!! Meget lys, men da også særdeles velvoksen. Teleskopet på, men kors hvor det driller, så der går noget før jeg finder kræet. Yes, yes, yes.... det er Havørn! En flot gammel udfarvet fugl, med fin hvid hale, majestætisk svævende på tværs af vinden.

Gad vide om "ornitten" i den anden ende fik set den?

Tilbage forbi Søby Monnet bliver det til endnu en flok Bjergirisker, 97 i alt, lidt Almindelige Ryler og en halv snes Store Regnsponer, som står i det lave vand og møjsommeligt borer efter smådyr med deres lange krumme næb.

Et par Dobbeltbekkasiner og en Spurvehøg og endnu 9 sydtrækkende Musvåger er det mest ophidsende, jeg ser, da jeg begi'r mig hjemad.

Skyerne er trukket sammen, og med et går der hul på ballonen. Kraven helt op i nakken og så hen til bilen i en fart.

Det sidste kig over Monnet, får jeg dog i tørvejr og med en flot regnbue mod nord som kronen på

værket.

Fredag den 9. november 2001

Monnet er meget lille i dag. Vinteren er kommet med et kraftigt blæsevejr fra nordvest. Vandmasserne er presset ned i øhavet, og højvandet har nu næsten forvandlet Monnet til en ø.

Først nu hvor jeg stå ved leddet, går det op for mig, hvor højvandet det er - og jeg bliver i tvivl om gummistøvlerne rækker til dagens vandring.

Allerede få hundrede meter inde – der, hvor Monnet er lavest - står vandet over vejen, og der er vel højest 5 cm. til støvlernes kant, da jeg vover

mig over.

Tørskoet over og godt hundrede meter længere fremme, kommer næste forhindring.

Her løber vandet nærmest som en fos over vejen. I modsætning til den første oversvømmelse, jeg passerede, og hvor vandet stod ind fra sydøst, vælter vandet her ind fra nordvest. Selvom jeg måske er en halv til en hel meter over det niveauet, hvor vandet først stod ind, er her en rivende strøm. Tænk sig, at vandstandsforskellen fra den ene ende til den anden af et så forholdsvis lille område som Monnet kan være så stor.

Bjergirisker er en af Monnets faste vintergæster. Den optræder i flokke på op til 400 fugle. Foto: Erhardt Ecklon.

Jeg bliver pludselig i tvivl, om det er en god ide at gå herud i dag. Kan jeg overhovedet komme tilbage uden at blive våd langt op på livet?

Jeg vælger dog at tage turen ud til huset, så må jeg vurdere situationen derfra.

Jeg har på forhånd opgivet min normale rute. Hvis jeg skal gennemføre den i dag, skal jeg svømme det halve af vejen, og jeg fik ikke lige badebukserne med.

Allerede inde ved lerduebanen lå der mange Knopsvaner og Gravænder. Der kunne jo også svømmes hele vejen derind i dag.

Allikerne muntrede sig som en flok legesyge børn i den kraftige vind ud over Langodde.

Her er i det hele taget mange fugle i dag. Svanerne ligger som hvide klatter over alt og falder godt i med sneen, som stadig ligger fra nattens og årets første snevejr.

Bugten ved Søby Monnet, har helt forandret form, og i dag går kystlinien kun knapt hundrede meter fra huset. Der ligger tykt med ænder, der mod nordvest. Flest Gråænder, men også mange Pibeænder. På en af de små "øer" som højvandet har skabt, står 8 Mørkbugede Knortegæs og græsser. Men hvor er Bramgæssene, er de fortrukket med vinterens komme? Nej, minsandten, der ude på Vårø knude står de. Deres lyse buge afslører dem, og der går de så langt over højvandets ubehageligheder og gufler græs i sig.

Udsigt over Søby Monnet. Foto Erhardt Ecklon.

Helt ovre ved kysten på modsatte side af Søby monnet ligger 20 Sangsvaner. Jeg har hele tiden kunnet høre dem, men ikke kunnet finde dem mellem Knopsvanerne. Mit letvægtsstativ til teleskopet er ikke bygget til blæsevejr. Man skal virkelig klamre sig til det for at kunne fokusere på noget, der er mere end 50 m. væk .

Jeg vover mig ned til sydkysten ved skydevolden. Vandet står helt op til kanten af brinken , og jeg beslutter mig for at få talt alt, hvad der kan tælles herfra og så ellers hjem.

Mod sydøst er der igen mange svaner, men mest overraskende er 139 Gravænder – når man tager årstiden i betragtning. Der er ca. 150 Pibeænder og 3 Spidsænder, 4 Toppede Skalleslugere og en Toppet Lappedykker som svømmer rundt, hvor der normalt er eng. Næsten ude for enden af Langodde på en sten lidt ude fra kysten, står et par fugle. Mit første indtryk er, at det ligner Strandskader, men - kan det passe. Det er flere måneder siden, jeg så dem sidst herude. Det må undersøges, så jeg trodser højvande og frygt for våde bukser ... og går tættere på. Små 10 min. efter får jeg vished for, at min formodning holdt stik. To forfrosne Strandskader står og putter sig der på stenen.

Et sidste kig mod øst før jeg hastigt finder vejen hjemad afslører 6 Canadagæs, som har forputtet sig i flokken af svaner.

En enlig Grågås flyver storskræpende over mig, som om den er utryg

ved ikke at have kontakt med artsfællerne.

Tilbage over den oversvømmede vej, tørskoet og efter en tåspidsdans, som enhver kongelig balletdanser vil le misunde mig.

Her står jeg så og ærgrer mig. Så sku` jeg alligevel have taget turen ud til Knuden. Jeg er garanteret gået glip af en masse.... Hvad med Snespurv, Bjergirisk og Bjerglærke???

Men alligevel en optælling og en masse frisk luft blev det til. Det kræver afgjort en time på sofaen derhjemme.

Søndag den 23. december 2001

Alle julegaver er købt, gåsen slagtet, ja.... i det hele taget, der er bare tjek på julen. Sneen er faldet i nat, og med frostgrader ligger den stadig og gi'r troen på en hvid jul et fornyet håb. Og selv om det endelig er ferie, kimer vækkeuret kl.6 - så det er bare ud af de varme dyner og ud til Monnet.

Grejet er pakket i går. Det er kun at lave kaffe og en tur omkring bageren efter rundstykker.

Ti minutter i otte er jeg ved ledet. Himlen er ikke stået op, den har stadig en tung mørkegrå dyne på. Kun en tynd stribe ved den sydlige horisont over Strynø er farvet rød af solens første stråler, der bryder de tunge skyer.

Det er adskillige graders frost; men kun en let vind fornemmes lige nu. En enlig Sjagger i hegnet skælder ud, og to snakkende Sangsvaner kommer flyvende et sted der oppe i den

mørke himmel. Først da de er lige hen over mig, kan jeg fornemme deres silhuetter.

Jeg skal ikke mange meter ind på Monnet, før det går op for mig, at den lette vind kun skyldes læ fra træerne. Her ude på det åbne står en bidende og hundekold vind mig ind i ansigtet.

Det har været ekstremt højvandet i den forgangne uge. Der, hvor vandet stod op, ligger nu store områder med is, og det er umuligt at fornemme, hvor loer og render gemmer sig. Jeg beslutter mig derfor til at gå ud til huset, før jeg tager kysten ud til Langodde.

Godt halvt ude mod huset vender jeg mig – frost og kulde prikker i huden, og en lille pause med ryggen til vil gøre godt. Ind over Vårø Haver er der et voldsomt liv. Som en forvokset myggesværm er tusindvis af kragefugle lettet efter en nat i trækroneerne. De ellers så larmende fugle kan jeg ikke høre på grund af vinden, men det er lige netop lyst nok til, at jeg kan tælle dem. Jeg får det til ca. 5400. Der er sikkert både Krager, Råger og Alliker, men det er umuligt at bestemme på den afstand og i det lys.

Jeg har for længst besluttet, at når jeg når "volden" nede ved kysten, vil jeg holde pause. Duften fra rundstykkerne i rygsækken sender jævnlige små beskeder til min slunkne mave, og lidt læ så det er muligt at bruge teleskopet, kan jeg netop finde der.

Lige ud for mig på kæmpestenen -

den største i øhavet omkring Monnet - sider en enlig Svartbag. Lige ved siden af svømmer en tæt klump af sorte Blishøns.

Der er også en livlig trafik af Sangsvaner i alle retninger, både ude over havet og inde over Monnet. Ivrigt snakkende forlader de nattens trygge hvil derude på vandet... for at finde en bondes lækre rapsmark et sted længere inde på øen. Men der er stadig en del tilbage på havet, som sammen med knap 30 Knopsvaner synes at mene, at havets menukort alligevel er det bedste.

65 Gravænder står sammenkrøbne halvt ude ad Langodde. Deres spraglede fjerdragter danner et helt mosaik med det gråtonede landskab som baggrund. Lidt Gråænder og Pibeænder holder dem med selskab - lige så passive og lige så forfrosne at se på.

4 Skærpibere er til gengæld voldsomt aktive. Upåvirket af denne kaffedrikkende fuglekigger vimser de rundt i tangen kun få meter fra mig.

Skønt her ikke er de helt store "hittede" fugleoplevelser lige nu, betages jeg alligevel af dette barske vinterlandskab. Jeg har i hvert fald været så optaget af mit kiggeri, at da jeg sænker blikket, finder jeg en stor støvle plantet oven i min spandauer. På min nethinde har jeg allerede dannet et billede af min spandauer, hvor der i cremen står et nydeligt spejlvendt "ECCO". Hvem gider æde sådan en karl, tja... mågerne måske!

Nå, oven på denne barske oplevelse, går jeg en tur ud ad Langodde.

Godt halvt ude får jeg talt, hvad der ligger kysten rundt. Det er igen mest Gråænder og Pibeænder, jeg ser, men en enkelt Stor Skallesluger han og en ensom Canadagås bli'r også noteret i bogen.

En Dobbeltbekkasin går i luften; men ellers er småflokke af Skærpibere det eneste, jeg ser, da jeg begi'r mig langs kysten tilbage mod Knuden.

Et kvarters gang fra Knuden bli'r min opmærksomhed fanget af en svag pippen, som kun netop bryder igennem vindens larm. Lidt fremme får jeg øje på 6 Snespurve.

Aktive som altid flakser de med mellemrum op, lander igen, fouragerer lidt og så om og om igen.... Sky er de ikke, og ti meter fra dem er de endnu ikke fløjet væk. I flere minutter kan jeg nyde de smukke fugle i teleskopet – der er fire

hanner og to hunner.

En noget forkommen Mørkbuget Knortegås letter. Den har nok fundet lidt læ for foden af knuden, og nu hvor jeg har skræmt den op, forsøger den med de sidste kræfter at komme lidt på afstand. Sikkert et svagt individ, måske en gammel fugl, som ikke orkede at følge artsfællerne for et par måneder siden... og nu bare venter på at dø. Det er en af naturens barske historier, men vel en nødvendighed for artens sundhed.

Enkelte Pibeænder ligger helt inde ved kysten syd for knuden. Kun min opmærksomhed på dem gør, at jeg i kikkerten fanger tre Almindelige Ryler, som hastigt forsvinder ud over havet.

Rundt langs knuden ligger flere Pibeænder. De putter sig mellem de store sten og går på vingerne, da de ser mig.

Stor Skallesluger. Foto: Erhardt Ecklon.

Vinden og bølgerne er så kraftige - her på vindsiden - at havvandet sprøjter mig i ansigtet, selvom jeg holder mig helt ind til klinten.

Det bliver kun til en kort pause oppe på knuden. Min gamle vildrose, der nu stå uden blade, kan ikke læ for vinden mere, og jeg tæller hurtigt, hvad der ligger ved Søby Monnet. Isen dækker allerede det meste af bugten, så der er kun lidt svaner, Pibeænder, Gråænder og en lille flok Blishøns, som klumper sig sammen og nærmest ligner en sammenhængende oliemasse, som gynger op og ned i takt med bølgerne.

Tilbage på vej til huset, støder jeg igen på Snespurve. Men da der igen er en flok på 6 - med samme kønsfordeling som før - vælger jeg at tro, det er de samme fugle.

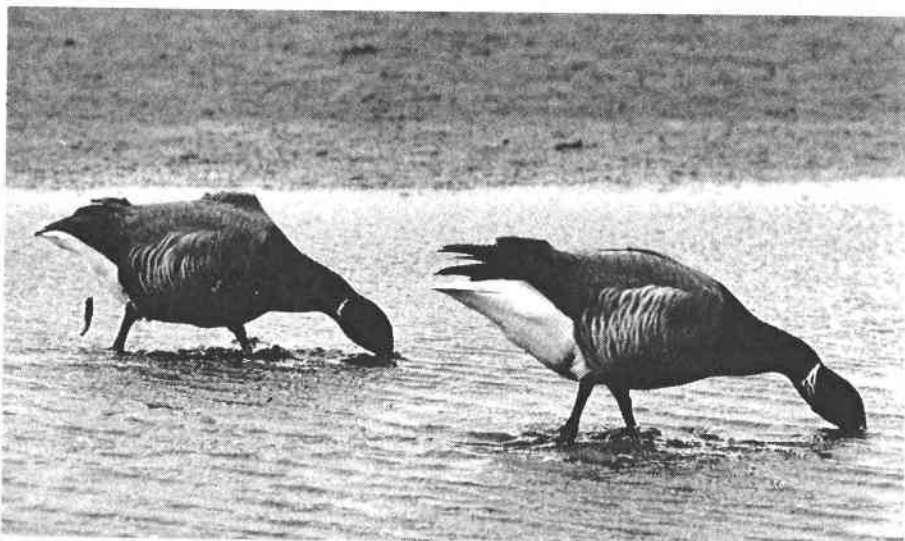
I læ af huset får jeg den sidste kop kaffe. Her kan vinden ikke finde mig, og det føles næsten forårsagtigt med 3 Engpibere hoppende rundt i de solstråler, der i et kort øjeblik kæmper sig gennem skyerne.

Det sidste stykke vej tilbage til leddet foregår med små "kineserskridt". Vejen er isbelagt, og den kraftige rygvind nærmest skubber mig fremad. Så for ikke at falde, foregår det i denne underlige gangart. Sjovt må det se ud.

En Musvåge og en Fiskehejre bli'r dagens sidste fugle.

Skønt bidende kulde og stærk vind, er det som altid en oplevelse at være på Monnet, og endnu engang kan jeg vende mig og sige : - ja ikke bare tak for i dag ...

men tak for i år.

Rastende Knortegæs ved Vårø Knude. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

Fra felten

Af Tim Hesselballe Hansen

Denne udgave af "Fra felten" dækker perioden pri. okt.-pri. feb.

Islom

7/1 1 ad vidr. rastende mellem Emtekær Nor og Bågå (HKN, THH). Blot 4. fund i amtet og det andet fra Bågå!

Nordisk Lappedykker

31/10 3 Bøjden Nor (EEH), 19/11 3 Flyvesandet (SG).

Sule

I alt 14 Horseklint, flest 1/11 7 (RYT, EDA). Samme dag 11 V Flyvesandet (THH, SG).

Topskarv

27/11 1 trk. Flyvesandet (HEA). Amtets første, hvis SU godkender observationen.

Rørdrum

1 blev set af en jæger i Hasmark Mose i november og 9-12/1 1 Arreskov Sø (HKN, LBR).

Sangsvane

13/1 blev 1131 talt på Tåsinge (OHG).

Tundrasædgås

23/12 5 Bjerreby (PVR), 7/1 1 og 15/27/1 5 Jersore (HKN, THH) og 6/2 5 Tybrind Vig (MMJ).

Skovsædgås

Op til 125 Føns - Wedellsborg denne vinter.

Kortnæbbet Gås

20/1 10 Siø (NBJ), 31/2 2 Melby, Tåsinge (PVR).

Blisgås

Op til 87 Gyldenstens Enge/Jersore.

Lysbuget Knortegås

5/11 1 V Flyvesandet (SG), 3-10/1 3 Fællesstrand (SG m.fl.), 10/1 12 Mågeøerne (JSA). 3. vinter i træk med en flok på Mågeøerne.

Sortbuget Knortegås

5-19/1 1 Ristinge (NRA m.fl.). Vil blive tilsendt SU. Utvivlsomt samme fugl, som overvintrede 2000/2001.

Aftenfalk

13-14/10 1 1k Gulstav (KNF).

Vandrefalk

Den sædvanlige hun overvintrede ved Langelandsbroen for 5. vinter i træk. 8/10 2 1k Jersore (JSA), 8/11 2 Vigelssø (KDJ) samt ca. 18 enkelte fugle.

Trane

18/11 28 Nr. Åby (Ole Thorup m.fl.)

Sortgrå Ryle

16/11 1, 3/1 2 og 21/1 1 Tornen (SG, HKN, EDA), 25/1 1 Knudshoved (SG).

Enkeltbekkasin

17/11 8, 7/12 6 og 12/12 4 Slambassin (THH, SEK).

Hvidklire

13/12 1 Bøjden Nor (HKN). 5. vinterfund i amtet.

Svaleklire

6/1 2 Trunderup (TDA), 12-18/1 1 Kværndrup (RYT).

Storkjove

1/11 2 V Flyvesandet (THH).

Middelshavsmåge (*Michahellis*)

31/10-3/11 1 1k Horseklint (THH, JSA, BSN).

Kaspisk Måge (*Cachinnans*)

9/1 1 2k Odense Havn (THH, HKN).

Gråmåge

23/1 1 2k Emtekær Nor (MMJ m.fl.). 11. fund i amtet mod ét fund af Hvidvinget Måge. Sidste vinter har en Hvidvinget Måge overvintret ved Kolding Havn.

Ride

1/11 600 N (EDA, RYT) og 265 V Flyvesandet (THH, SG).

Tejst

1/11 24 Horseklint (EDA, RYT).

Søkonge

1/11 15 Horseklint (EDA, RYT) og 5 Flyvesandet (THH). 2/11 1 Horseklint (SG), 19/11 1 Flyvesandet (SG).

Skovhornugle

Op til 22 er set denne vinter ved kolonihaverne nord for Fynsværket.

27/11 blev de 4 set jagende en sen Dværgflagermus!

Natravn

14/10 1 Trunderup (Tommy Dalnæs).

Biæder

16/10 4 V Keldsnor (FIE).

Hærfugl

15/10 1 Gulstav (OHG).

Sortspætte

23/1 1 han Svanninge (PB).

Bjerglærke

18/10 3 St. Egholm (PHH), 1/11 3 Flyvesandet (SG), 3/11 1 Ristinge (HMØ), 8/11 1 Mågeørerne (JSA), 16/11 1 Tornen (SG), 31/1 5 Rud (TBN).

Storpiber

20/10 1 Dovns Klint (MMÜ). Efterårets 2. fugl på klinten.

Bjergpiber

17/11 1 Slambassin (THH, SEK), 4-10/1 op til 3 Bispeng (THH m.fl.), 6-15/1 op til 6 Husby Strand (MMJ m.fl.) og 9/1 2 Slambassin (THH, HKN). Fuglene i januar blev set i forbindelse med en kuldeperiode. Der blev i samme periode ikke set flere end normalt andre steder i landet.

Hvid Vipstjert

11/12 1 Kerteminde Havn (HEA), 31/12-3/1 op til 3 Marslev (MRP), 10/1-9/2 1 Odense Havn (JSA m.fl.) og 24/1 1 Munkebjerg Skole, Odense (PAJ).

Silkehale

28/10 1065 SV og 350 R Rudkøbing (OHG). Ny rekord.

Sortstrubet Bynkefugl

27/10 1 han Helnæs (RSJ, Dieter M.), 6-31/1 1 han + 1 hun Husby Strand (MMJ m.fl.). Det kan ikke vare længe før arten yngler i amtet.

Gransanger

2/12 1 Sundet, Fåborg (RYT, BSN), 11/12 1 Brændegård Sø (NBJ), 2/2 1 Odense (SG).

Fuglekonge

522 blev ringmærket i Keldsnor 18/10 (JSA, JHJ). I alt blev 824 fugle ringmærket denne dag.

Lille Gråsisken

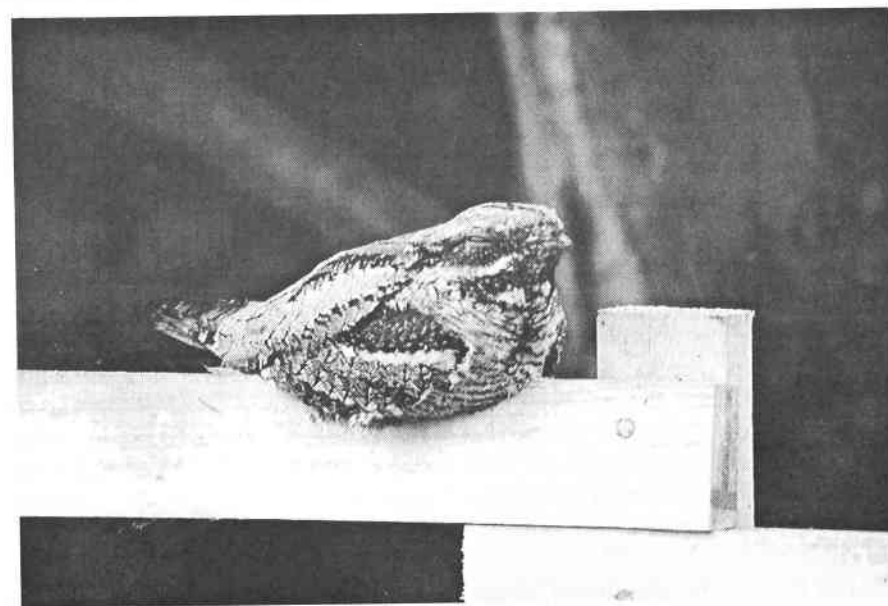
24/12 21 Munke Mose (THH). 30/12 1 Sødinge (HKN). Første vinterfund i amtet.

Hvidsisken

8/1 1 Knudshoved (HKN). Der har været invasion denne vinter, og dette er første fynske fund siden 1996.

Stor Korsnæb

7/12 14 Faurskov (RNI), 23/1 2 Wedellsborg (MMJ), 23/1 12 Emtekær Nor (HKN).

Denne Natravn dukkede op i Tommy Dalnæs have. Foto: Tommy Dalnæs.

Man skyder da Råger!?!

Af Søren Gjaldbæk

Hver dag i vinterhalvåret kan man - overalt i landet - iagttage store flokke af Råger og Alliker på vej til eller fra fælles overnatningspladser. Dagen igennem fouragerer fuglene forskellige steder i oplandet - ofte temmelig langt fra sovepladserne. Til- og fraflyvningen finder sted omkring en times tid før det bliver mørkt hhv. umiddelbart efter dagbrækningen. Fuglene har faste overnatningssteder igennem en periode, men skifter af og til. I Odense har fuglene i mange år overnattet i nærheden af Hollufgård, nogle år i Glisholmskoven, andre år i en af de nærliggende skove. Den 9. januar kunne man se 2300 Alliker og 800 Råger flyve til overnatning syd fra ved Hollufgård, tæller man fuglene, som flyver ind vestfra, f.eks. fra Hjallesvej får man mindst samme total, og et forsigtigt skøn er, at omkring 10.000 fugle overnatter sammen. Samme tal er man kommet frem til ved tidligere optællinger, det ser ud til, at bestandens størrelse er stabil. Det er et imponerende sceneri, som udspiller sig, når fuglene kommer flyvende til overnatning i småflokke på et par hundrede fugle - et syn som man skulle tro kun kan vække glæde og begejstring. Sådan er det imidlertid ikke.

Der findes folk, som mener, at der er for mange Råger i Odense. Decideret jagt er forbudt i Odense Kommu-

ne, for at komme uden om dette problem har man indført det mere rummelige ord "bestandsregulering", som blandt andet indebærer, at den handling, som består i at tage et gevær og skyde en Rågeunge ikke er jagt, men led i en seriøs aktivitet til gavn for almenvellet. Odense kommune har haft en aftale med Jagtforeningernes Sammenslutning i Odense om beskydning af Rågerne. Om foråret, når Rågeungerne har forladt rederne, mødes jægerne i kolonierne og skyder de unger, som de nu kan få øje på.. I Odense er der ca. 20 kolonier, mange af dem i tætbefolkede områder, og derfor har jægerne ikke fået tilladelse til at skyde i alle kolonierne. Det bør nævnes, at de mange Råger og Alliker, vi ser i vinterhalvåret, overvejende udgøres af svenske vintergæster, og at en stor del af vores ynglefugle trækker mod sydvest om efteråret. Poul Bjerregård fra Odense kommune oplyser, at der er omkring 1000 reder i de odenseanske kolonier.

Forgangne efterår bragte Radio Fyn et interview med Niels Holger Hellekilde, lokalredaktør af Danmarks Jægerforbunds blad. Anledningen var, at samarbejdet mellem Odense Kommune og sammenslutningen var ophørt. Jagtforeningernes Sammenslutning mener ikke, at det har noget formål at regulere et udpluk af kolonierne. Rågerne flytter blot

Rågepar. Foto: Esben Eriksen.

(forståeligt nok) til en ureguleret koloni og på den måde har skyderiet ingen funktion med hensyn til bestandsregulering, men får jægerne til at fremstå som en flok mænd, der finder fornøjelse i at skyde fugleunger. Et sådant eftermæle er der selvsagt ingen, der ønsker sig, det er på den anden side ret let at undgå!!

Nu er det imidlertid ikke vanskeligt at få andre samarbejdspartnere,

når opgaven går på skydeøvelser - ganske legalt. Niels Holger Hellekildes bekymring gik på, hvorvidt kommunens nye samarbejdspartnere har den fornødne ekspertise. I betragtning af, at der skydes i et byområde, ville det være betryggende at vide, at den fornødne sagkundskab står bag. Sammenslutningen benyttede riffelinstruktører fra hjemmevernet til at sørge for, at det sikkerhedsmæssige var i orden, og der er ingen garanti for at dette vil være tilfældet i fremtiden.

Fra DOF-Fyns side skal der frit og kvit komme et forslag, der vil løse alle problemerne **Lad Rågerne være i fred.** Der er overhovedet ingen grund til at regulere bestanden, det kan vi trygt overlade til naturen.. I 1997 holdt man inde med

reguleringen, og der er intet som tyder på, at antallet af Råger eksploderede. Ifølge Poul Bjerregård har reguleringen ingen effekt på bestandens størrelse, som midlet over en årrække ser ud til at være nogenlunde konstant. Reguleringen sker på baggrund af et politisk pres, formodentligt for at tilfredsstille de folk, som hævder, at fuglene larmer/sviner/forstyrrer. Ja, sådan er der nogen, der har det, mens andre bliver oprørte over, at fuglene ikke kan få lov til at leve i fred.

Hvis vi hver gang, naturen trænger ind på vores "enemærker", svarer med at afskaffe den, mister vi med tiden fornemmelsen af, hvad natur er for noget. Vi ender med et natursyn, hvor botaniske og zoologiske haver i kombination med "Animal Planet" bliver vores hovedberøringsflade med naturen. Hvordan skal vi overhovedet

kunne påtage os at beskytte en naturen, hvis vi som udgangspunkt mener, at den skal være et civilisationsprodukt? Opgaven er ikke at skyde Rågerne, opgaven er at lære dem, der er irriterede over dem, at glæde sig over dem subsidiært lære at leve med dem..

Denne forfrosne "havrevimp" blev opdaget den 10. januar i Odense Havn. Den kan stadig ses, for det meste opholder den sig ved Finlandskaj. Foto: Michael Mosebo Jensen.

Vinterhavrevimper

Michael Mosebo Jensen

En Hvid Vipstjert ser for tiden ud til at overvintre i fuld vigør på Finlandskaj ved Odense Havn. Det var Jacob Sterup, der opdagede den 10. januar, og den blev straks twitchet af Henrik Knudsen som et kærkomment tilskud

til hans januarliste (se andetsteds i bladet). Før denne vinter var det nemlig særdeles sjældent, at Hvide Vipstjarter overvintrede i det fynske. Før 2002 var der således kun 3 vinterfund:

- Fra 24/12.98 til 20/1.99 Sundet, Fåborg (PDP, GKN)
- 6/2 99 Kappendrup (RYT)
- 7/1 2000 Marslev (MRP)

Men denne vinter er usædvanlig. Foruden det ovennævnte eksemplar, der

stadig kan ses fouragere lystigt på havnekajen i Odense, sås

- 11/12 2001 én overflyvende Kerteminde Havn (HEA)
- 12/1 1 Bagenkop Havn (JSA)
- 24/1 1 Munkebjergskolen, Odense (PAJ)

Desuden blev Hvid Vipstjert igen i år set ved Marslev af Mogens Ribo, og det drejede sig ikke blot om 1, men om hele 4 eksemplarer, og hvad mere var – de blev set indendørs, igennem drivhusruder! Det drejer sig altså om mere eller mindre "tvungen eksil" i drivhuse i vinterperioden.

Mogens Ribo fortæller, at fuglene simpelthen bliver uforvarende lukket inde, når drivhuse lukkes omkring 1. november og så lever af insekter inde i det milde mikroklima. Når drivhuse åbnes ved solrige stunder i det tidlige forår, flyver de ud og ligner tidlige

trækgæster, eller de kan i tilfælde af knuste ruder eller andre smuthuller komme ud og trække frisk luft og derved blive set af fuglekiggere. Fundet ved Kappendrup blev i øvrigt ifølge Hans Rytter gjort i et område med mange drivhuse, ligesom Marslev-fuglen fra sidste vinter blev set siddende oven på et drivhus. Mogens Ribo har nu rundsendt spørgsmål til 35 gartnerier for at høre, om de har lagt mærke til "vintergæsterne". Men hvad, derfor kan vi jo godt glæde os over havnefuglene. De er i hvert fald ikke blevet afsløret endnu!

Fyn rundt i januar

Af Søren Gjaldbæk

Henrik Knudsen fra Ringe har igen en årrække arbejdet som optæller og ringmærker i Blåvand, på Langli og gennem de seneste ti år på Tipperne. Sæsonen slutter 1. november og starter igen 1. marts. De tre vintermåneder plejer Knudsen at tilbringe på Fyn, hvilket folk med kendskab til initialerne HKN vil vide. Knudsen tilbringer nemlig ikke tiden på Fyn indendørs, der bliver kigget på fugle! I år havde kollegaen fra Tipperne, Ole Amstrup, Peter Kristensen og Jens Ryge – begge kigger ofte fugle med Knudsen i det jyske – for at lægge lidt pres på aktivitetsniveauet væddet om, hvem der kunne se flest arter i januar måned i deres respektive amter. Det blev til en konkurrence mellem Nordjyllands, Ribe, Ringkøbing og Fyns Amter. "Fyn bli'r helt til grin", mente Peter Kristensen, hvilket de andre vist gav ham ret i. Nu er jyderne tilbøjelige til at overse det faktum, at selv om de har mange fugle, er de fleste fordelt på få arter: 15.000 Kortnæbbede Gæs er kun én art, her ud ligner Fyn med en Korttået Træløber. Det er dog klart, at jyderne let får Sandløber og Gråmåge, til gengæld får de bøvl med Sumpmejse og Tejst. Knudsen drog til Fyn, stærkt opsat på at vinde, i hvert fald skulle han nødigt tabe til Ole – de tilbringer mange timer sammen i sæsonen!

Starten

Året startede med hård frost, hvilket havde sendt mange fugle sydpå, de første par dage blev det kun til et par småture i Ravnholtskovene. Her var der Træløber, en art, der godt kan drille på Fyn. Første større tur gik til Monnet den 3. januar. Knarand var en god art – den er ganske vist set hver januar i Fyns Amt de senere år, men jyderne har den ikke. Også Sangdrossel var fin at få i hus. Den er trods alt ikke almindelig om vinteren. Sne-spurv og to Pibesvaner blandt 500 Sangsvaner (ved Stjoul) var et par af jydernes sikre arter, som blev neutraliseret. Den 4. januar gik det til Fyns Hoved området. Her var der (Lysbuget) Knortegås, Canadagås, Islandsk Ryle, Strandhjejle og januars eneste Vindrossel. På vej hjem smilede heldet for alvor, Tim Hesselballe Hansen havde fundet 2 Bjergpibere på Bispeeng i Odense. Jeg var selv til stede: Man skulle forcere et ret stort oversvømmet område, der var "næsten frosset". Med lidt forsigtig skøjten og passende hjælp fra tuer, som stak op igennem isen kunne man komme hen til fuglene, praktisk taget tørskoet. Med teleskop på nakken og kikkert om halsen var det et noget faretruende projekt, men der var ikke noget at betænke sig på, for solen var ved at gå ned – et kvarters forsinkelse ville få alle fugle bortset fra Fiskehejrer til

fremstå som Bjergpiberkandidater. Piberne viste sig godt, og da både Skægmejse og Vandrikse kaldte fra rørene, kunne Knudsen drage hjem med en januartotal på 92 arter. Jyderne havde fået noget at tænke på, man var næppe bagud.

Rykket

Den 5. januar var der vejromslag, en varmfront hævede temperaturen 10 grader, og resten af måneden var temperaturen for det meste mellem 3 og 10°C. Det betød, at der generelt set var flere fugle i landskabet. Den 5. blev der fundet en Sortbuget Knortegås på Ristinge hale (NRA), hvilket

inspirerede til et smut til Langeland den 6. Det gav bemeldte gås (som dog endnu kun regnes for en race, og ikke kunne tælles med) og i tilgift også Sæd- og Blisgås. Den 7. var en stille og diset dag, hvor Knudsen og Tim drog på stortur. Det startede ved Emtækær Nor, hvor en gammel Dværgmåge tog imod. Tim gik på strandengen for at se efter bekkasiner – helst en enkelt – Knudsen satsede på havet, en fornuftig disposition, for der lå en Islom. Det er blot 4. fund i amtet og fik angiveligt Tim, der blev tilkaldt over mobilen, til at sætte personlig rekord i 1000 meter løb.

Der er ikke mange vintersangdrosler. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

Samme sted kom Fløjlsand på listen og også i kisten – den lå syg og afkræftet på stranden og måtte aflives. Næste lokalitet var Husby Strand, hvor der dagen før var set 2 Sortstrubede Bynkefugle og 1-3 Bjergpibere (MMJ). Nu var der henholdsvis 5. Samme sted også Rørspurv – der er en del overvintrende i amtet. Den Sortstrubede var en af jyderne sikre, og Islommen ville blive hård at hente; det tegnede godt. Det var rart at tænke på, at SMS-servicen ville holde dem orienteret om livet på Fyn! Videre mod Nordfyn: På Gyldenstens Enge fandt Knudsen en Tundrasædgås (endnu en race) blandt grågæssene og en Vandrefalk kom forbi. Dagen sluttede med en Isfugl ved Seden Strand, inden Skovhornuglerne ved kolonihaverne blev sendt på jagt. ”Jeg tror aldrig, jeg har set så mange”, fortæller Knudsen, 19 blev det til. ”Just another dull day birding in Funen”!! Dagen efter stod Østerøse på rejseplanen. Atter et godt valg: 15 Gråsiskner kom trækkende ind langs molen. Først i december havde Knudsen haft en sandsynlig Hvidsiken samme sted, men ikke fået set underhalen tilstrækkeligt godt. Nu skulle flokken checkes – det gav bonus i form af en 2k Hvidsiken. I et træ sad en due – ”jeg syntes, at den så lille ud, så var det en Huldue”; det kørte! En stenvender bragte januartotalen op på 106, og det var ikke ”foderbrætsarter” alle sammen.

Kadencen ændres

Det så rigtig godt ud, men der skal ikke meget til at bringe uro i en labil fuglesjæl: Fra Jylland kom SMS'er, der fortalte, at Ole havde haft både Kernebider, Bjergpiber og Bjergvipstjert. Knudsen manglede stadig Kernebider – den kan godt volde problemer – og Bjergvipstjert er ikke noget, man snubler over januar igennem her i amtet. Der måtte svares igen, heldigvis var der nogle lette arter, som stod for tur. Den 9. januar gik turen til Arreskov Sø, hvor Havørnene ventede – det er ikke en art, man bare kører hen og ser i Vestjylland. At der så også var Stor Tornskade, Rørdrum og den obligatoriske Vandstær ved Silke Å, gjorde jo ikke sagen værre. På vej hjem til Ringe er der vel intet mere naturligt end et lille smut til Bøjden Nor. Her ventede en Skeand, en rigtig god januarart. Kort inden ankomsten til Ringe havde Tim fundet en Kaspisk Måge i Odense Havn, som jo praktisk taget ligger på vejen! Ses skulle den i hvert fald, for ganske vist betragtes den kun som en race af Sølvmåge, men tænk hvis den skulle blive udskilt som selvstændig art inden 1. februar. To dage efter kaldte Odense Havn igen, denne gang med Hvid Vipstjert (JSA), som jo også er en sjælden vintergæst. Nu man var i Odense, skulle der lukkes et par huller: Kvækerfinke og Kernebider (12 stk.) på Ansgar Kirkegård. Nu stod pilen på 115 arter, og der var stadig nogle grove huller.

Det går langsomt

Der havde på intet tidspunkt været noget, der mindede om bare frisk vind, så der manglede en del havfugle. Knudsen begyndte at overveje muligheden af en hel måned med havblik, jyderne ville næppe få problemer med smålommer og alk/lomvie. Nu blev der heldigvis fundet en Svaleklire ved Haagerup Å den 12. og et andet problem – Silkehale – blev løst på Thurø den 14. Der var ellers mange Silkehaler i omløb hele december; men efter frostperioden var de tilsyneladende forsvundet fra Fyn. Hvis blot vejrguderne ville give en enkelt dag med hård vind, skulle jyderne nok få baghjul! Den 15. var Bøjden Nor atter vært for et besøg. Der var dog ikke noget, men fra Husby Strand lød der melding om Mosehornugle (LBR). Nogle år har der været mange vintergæster – f.eks. var der 5 fugle i Slambassinet vinteren 99/00 – i år har den været meget sjælden. En sikker jydeart – Bomlærke – kan man kun finde på Nordfyn, turen hjem fra Husby gik over Flyvesandet. Bomlærken drillede, til gengæld kom Gråstrubet Lappedykker og Sortand på listen.

Et uventet spin-off

Konkurrencen havde også sat jyderne i gang, og den 15. mente Peter Kristensen fra Ålborg, at det var på tide at svare igen. Turen gik til Hirtshals for at få Toplærke, Gråmåge og Hvidvinget Måge. Det måtte da kunne lukke munden på Fyn en stund.

Toplærkeprojektet gik glat, de hvide måger var mere drilske. I bestræbelserne på at finde en af disse fik Peter øje på en meget mørk måge (en 2k fugl), som i flugten viste gennemskinnelige håndsvingsfjer på undersiden. Nærmere studier af fuglen viste, at det var Danmarks første Thayers Måge – en race af Hvidvinget Måge eller Sølvmåge. Mange mener dog at Thayers Måge vil få artsstatus inden længe. Normalt hører fuglen om vinteren til på den amerikanske vestkyst. Det var en observation, der satte gang i trækbevægelserne hos alle de danske feltbisser – Knudsen inklusive: ”Jeg måtte tage chancen for, at der ikke blev fundet en Husrødstjert på Fyn den 16.”. Mågen viste sig – efter et par timer på pinebænken - fint for de tilrejsende, samme generøsitet blev ikke udvist ved tredjedagsgildet – jeg taler af personlig erfaring.

De største huller lukkes

Knudsen var efterhånden nået til den overbevisning, at alle Viber havde forladt amtet, men den 18. gav endnu en tur til Østerøse bonus i kraft af én fugl. Observationen blev triumferende meldt ud – der var dog flere observationer af viber i amtet den dag. Det varme vejr var begyndt at få fuglene retur. Ellers havde det stille og disede vejr domineret, men den 21. blæste det. Ganske vist fra vest, hvilket ikke er videre produktivt for havfugle ved Horseklint; men da der ikke havde været mange chancer, skulle situationen udnyttes. Der var langt mellem

Januar bød kun på Mosehornugle ved Husby. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

fuglene; men dagen gav alligevel 6 nye til listen: De to smålommer, Alk, Tejst og et par rigtig gode vadere – Stor Præstekrave (5) og Sortgrå Ryle. I alt havde januar givet 127 Fynsarter, armene var på vej i vejret; men man ved aldrig. Der var kun Bramgås, Agerhøne, Bomlærke og Duehøg tilbage som oplagte targets. Langeland blev finkæmmet den 22. i håb om Bramgås. Det var en dejlig tur, men intet nyt til listen. Til gengæld bragte den 23. en yderst uventet art: Gråmåge ved Emtekær Nor (MMJ). Da der også kom 12 Store Korsnæb trækkende var det svært at holde pessimismen intakt. Den 25. var der kuling fra nordvest, så Horseklint blev besøgt – Ride var en mulighed. Det glippede, til gengæld trak en del alkefugle. – de fleste dog så langt ude, at de ikke kunne bestemmes. Efter 3 timer kom en enkelt så tæt på, at den kunne identificeres: Lomvie og art nr. 130. Jeg sad selv ved siden af Knudsen, da fuglen blev annonceret – det var med en lydstyrke, så de formodentlig har kunnet høre det på Røsnæs! Senere på dagen blev der gjort holdt ved Østerøso. En bestemt mark huser normalt en flok Agerhøns – også denne dag, og art 131 var en realitet. To dage efter blev der gjort endnu et udfald mod Bomlærke, denne gang med stor succes: Først et par enlige fugle, og senere en flok på 30. At der også havde indfundet sig en enkelt Bramgås mellem Gyldenstens Grågæs gjorde ikke dagen dårligere. Desværre var det for sent at nå til Brændegård

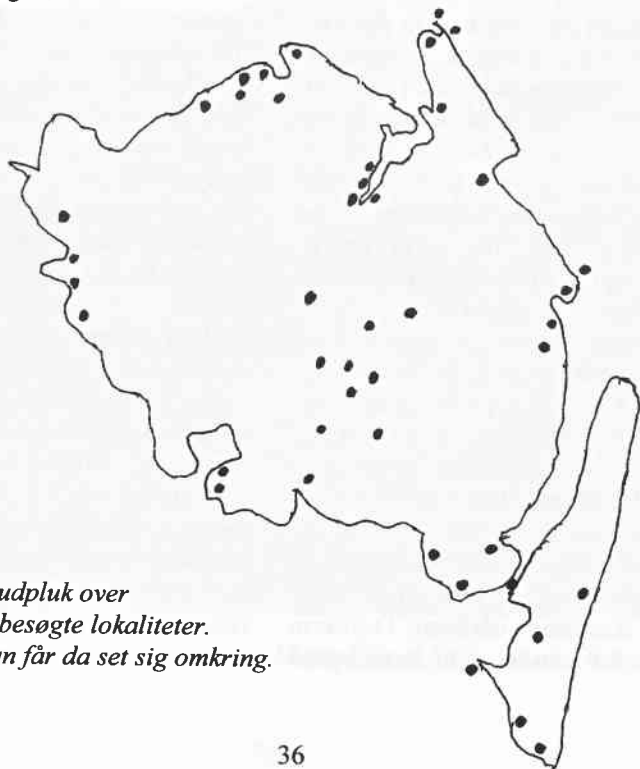
Sø, hvor der var Duehøg. Den blev der så arbejdet med næste dag, stædigheden havde fået godt fat i Knudsen. Efter to en halv times venten var der bid, og 134 arter. Dagen efter var det atter meget blæsende og muligheden for Ride skulle ikke gå til spilde. Mange timer ved Storebælt gav en flot Dværgmåge, men ikke den eftertragtede måge. Der er dog før set Ride ved Bøjden dagen efter en hård kuling, så Knudsen tog chancen. Belønningen kom i form af en olieskadet Ride, som rastede i noret. Det blev art nr. 135 og også ræssets sidste, da den 31. kun gav gengangere.

De manglende arter

Af de arter, som vi positivt ved er set i amtet i januar, mangler Knudsen kun Bjergvipstjert, Kortnæbbet Gås, Bjerglærke, Slørugle og Sortspætte. Sidstnævnte gav anledning til mange timers vandring i Svanninge Bakker, efter at Per Bak havde set denne på Fyn sjældne fugl. ”Man bliver helt kulret til sidst”, fortæller Knudsen. ”Jeg troede, at jeg havde fundet fuglen og var i tankerne i gang med en SMS til jyderne. Det viste sig, at det sorte væsen, jeg kiggede på var et Egern”! Der er sandsynligvis også trådt en Skovsneppe op et eller andet sted, så et realistisk bud er, at der er set 140 i amtet, så 135 må siges at være et smukt resultat. Som det fremgår, kræver det en ikke ubetydelig mængde tid og flid, hvis der skal gøres rent bord.

Resultatet

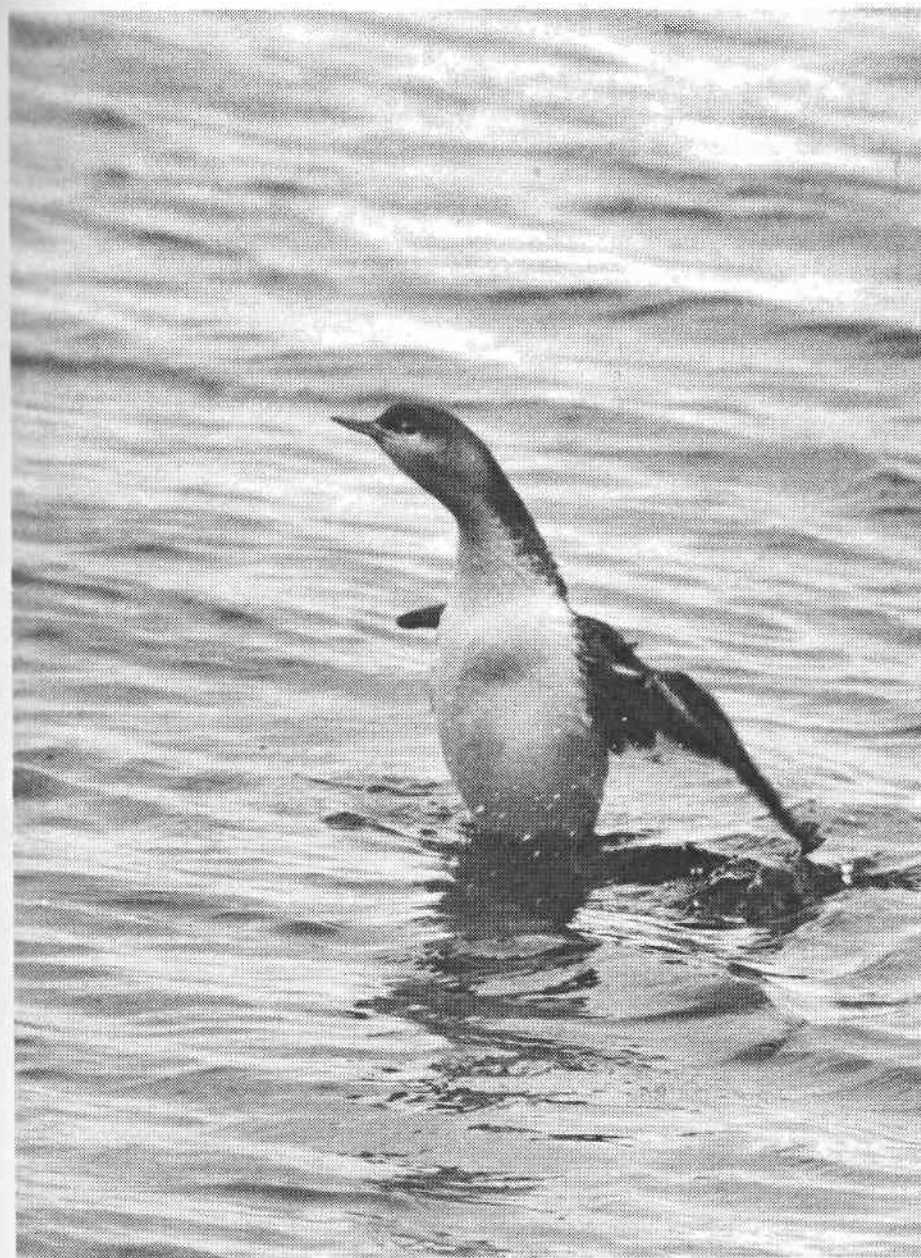
Med en vis nervøsitet blev jyderne kontaktet, det viste sig ubegrundet: Ole Amstrup og Ringkøbing Amt lavede 129, Peter Kristensen og Nordjyllands Amt 112 og Jens Petersen i Ribe Amt fik 95. Udover æren gjaldt væddemålet en kasse øl – ”guldøl”, når man betænker hvor mange kilometre, der er blevet kørt. ”Normalt går jeg slet ikke op i hvor mange årsarter, jeg har set”, siger Knudsen, ”jeg vil bare gerne se på fugle. Det her gør jeg aldrig mere, når først man bliver grebet af det, kan man slet ikke holde op”. På et tidspunkt overvejede Knudsen at rykke en annonce ind på DOF-Fyns hjemmeside, for at høre om der var nogen, som havde Munk i

Et udpluk over de besøgte lokaliteter. Man får da set sig omkring.

deres have. Ideen blev dog forkastet af hensyn til renommeet, som vi hermed iler med at spolere. Udover de 135 arter blev der også set fem racer, hvoraf de fire sandsynligvis vil få artsstatus i fremtiden: Lys- og Sortbuget Knortegås, Tundrasædgås og Kaspisk Måge, desuden også Sortkrage.

Knudsen mener ikke at have sat en rekord, som ikke kan overgås. Ganske vist har han set mange ”dyre” arter, men vejrforhold har også gjort, at andre arter har udeblevet. Et er dog sikkert, det bliver ikke Knudsen, som forbedrer resultatet, fremtidige vintre vil blive tilbragt med at pleje bestemte lokaliteter, f. eks. Østerøso.

Rødstrubet Lom var en af de sene arter på listen. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

DOF's landslejr 2001

Af Rasmus Larsen, DOF Vestsjælland

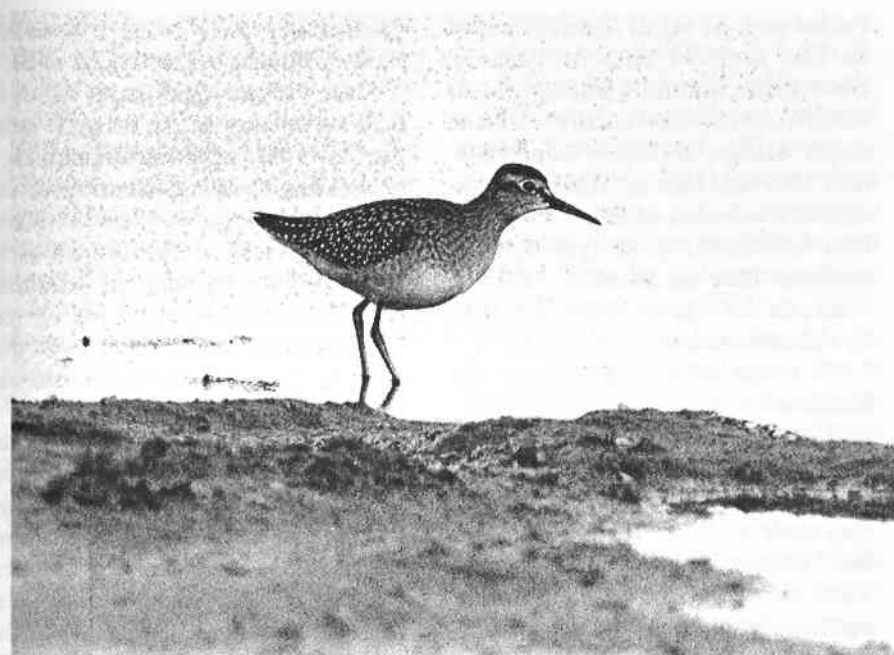
13.-17. oktober afholdt DOF landslejr for ungdomsmedlemmer på Sydlangeland. Eneste fynske indslag var et besøg af Flemming Byskov. Forhåbentlig kan nedenstående give unge fynboer mod på at deltage i fremtidige lejre eller inspirere seniorer til at tage de unge med på fugletur, så der kan komme lidt liv i DOF-Fyns ungdomsarbejde.

Invasionen begyndte ved middagstid lørdag den 13. oktober, da de første sjællændere og jyder ankom til Bagenkop Camping på Sydlangeland, som skulle være hovedkvarter for de næste fem dage. Opdelt efter alder og køn blev de 28 unge deltagere i grupper af 3-5 indkvarteret i hytter, der ved første øjekast – og lugt - mindede om noget, der ikke havde været i brug i meget lang tid, og en kraftig udluftning blev derfor igangsat. Imens var bornholmerne vel ankomne efter den lange rejse fra "stenen", og således var flokken nu næsten fuldtallig, blot manglede Mark og Marie fra Århus Amt. De var strandet i Svendborg, da deres tog ikke nåede bussen til Bagenkop. Imidlertid stod der Tryggelev Nor på eftermiddagens program, så de allerede ankomne sadlede op på de lejede cykler – om hvilke der blot var at sige, at de kunne køre – og drog nogle kilometer mod nord til en af Langelands bedste lokaliteter for andefugle.

Allerede inden ankomsten til Tryggelev var det første hit blevet spottet: Ud over Lille Korsnøb og Kernebider set tidligere på camping-

pladsen, havde Vicky fra "stenen" nemlig på vejen set en stor flok Hvidsiskener!!! Efter nærmere eftersøgning viste det sig dog, at Vicky på grund af begge arters hvide overgump havde taget en flok Kvækerfinker for at være Hvidsiskener, så intet nyt kryds på artslisten der. Det kom der til gengæld i Tryggelev Nor, hvor der ud over de gængse andefugle også blev krydset en sen Tinksmed. På tilbagevejen kunne alle hilse på Mark og Marie, som nu var ankommet og på vej til ligeledes at udforske Tryggelev Nor.

Mens de fleste var på tur, havde gourmet-kokkene, Lis og Kis, tilberedt en spaghetti og kødsovs, som deltagernes ganer sent vil glemme. Ikke en spaghetti i overskud. Ovenpå dette luksusmåltid blev det konstateret, at artslisten efter 1. dag talte 81 arter, også efter en mindre vellykket ugletur. Så med god samvittighed blev TV-stuen indtaget, hvorfra samtalen i høj grad handlede om den Aftenfalk, som det forløb var ved at sætte sig til overnatning ved Dovns Klint – søndagens mål – samme aften, og da vejrudsigten samtidig lovede

Tryggelev Nor bød på en sen Tinksmed. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

godt vejr og op til 20 grader, gik alle forventningsfulde til hytterne.

Varmt vejr i oktober er imidlertid ofte ensbetydende med tåge, hvilket da også var, hvad der ventede deltagerne den næste morgen. Under morgenmaden blev folk orienteret om dagens plan, hvori det indgik, at der fra klokken 11-14 skulle tælles trækfugle fra henholdsvis Fakkebjerg og Dovns Klint, som led i et trækfugleprojekt, hvor der også blev talt ved blandt andet Korsør og Stignæs på Sjælland og Knudshoved på Fyn. Inden da valgte de fleste dog at gå med ringmærkerne rundt på morgentur eller at kratluske lidt i Gulstav Mose og ter-

rænet omkring Dovns Klint, men det uden det store udbytte. Først da tågen så småt begyndte at lette, og tællingerne skulle begynde, kom der gang i fuglene. Nøddekrige, Bjergirisk, Hedelærke, Rød Glente og nogle Hulduer var blandt de mere opsigtsvækkende, men allerstørst opmærksomhed fik en Lærkefalk, som det meste af dagen fouragerede omkring Dovns Klint og lod sig beskue på tæt hold, mens den spiste insekter i luften fra fangerne – flottere kan denne art ikke observeres.

Dens fætter – Aftenfalken – viste sig dog ikke, indtil Henrik og Christian, efter at have fuldført tællingen på

Fakkebjerg, på vej til Dovns Klint, så en lille korthalet falk, der musede. Dette peger kraftigt i retning af Aftenfalk, men lysforholdene var hele dagen dårlige, så ingen dragtkendtegn blev set. Hen ad klokke 18 opdagede Rune også en falk, men kunne igen konstatere, at det var en lille, korthalet falk, der musede – frustrerende, da det ikke er tilstrækkeligt til en slutbestemmelse.

Et tredje emne fangede også opmærksomheden denne eftermiddag, men det havde intet med fugle at gøre, men omhandlede i stedet et "trafikuheld". På vej til Bagenkop efter chokolade til Eilif, cyklede en "indfødt" frontalt ind i bornholmerpigerne Vicky og Heidi, som dog slap med et par hudafskrabninger. Da de vendte tilbage til klinten, blev historien forelagt noget mere dramatisk, hvilket der da også var behov for, da tågen aldrig ville lette helt, og fuglemængden derfor krævede "brød og skuespil". En større flok drog derfor til Keldsnor, hvor der blandt andet blev set en Bjerglærke.

Efter en lang dag i Guds frie natur var det en sand fryd at vende tilbage til campingpladsen til en velduftende aftensmad bestående af frikadeller og kartoffelsalat, som selv ikke vor egen mor kunne lave det. Godt mætte kunne det konstateres, at de 81 arter var blevet til 119 arter i dagens løb, men fortsat uden arter fra uglefamilien. Samme aften læste Kis højt fra Skarvebogen fra Grønland, om alle de ting

grønlandere kan bruge en enkelt Skarv til. Imens var der HELT stille.

Det var der også indtil klokke 6.30 næste morgen, da de mest morgenfriske ville tage en morgenrunde i og omkring campingpladsen, hvor der blandt andet ligger et lille nor – Klise Nor. Og her fik de gevinst ud af at være tidligt ude, idet en Rørdrum pludselig trådte ud af sivene og lod sig beskue et halvt minut, hvorefter den tog sig en flyvetur, inden den var væk igen – et sjældent syn.

Nogle valgte at bruge noget af mandagen ved Sædballe Fredmose, da Eilif tidligere havde været ringmærker her og talte lovende om området. Mosen viste sig dog at være groet en del til i mellemtiden, hvorfor nogle valgte at stille sig på en høj for at få udsyn til blandt andet Skægmejer, Rørhøg og trækkende våger. Det skulle de dog aldrig have gjort, for højen og brakmarken viste sig at tilhøre en landmand, som ikke brød sig om "trampende" ornitologer på "hans græsplæne". Efter denne episode blev mosen døbt Ufredmosen. Imens nogle blev skældt ud i Ufredmosen, var den vilde jagt gået ind ved Dovns Klint. En lokal ornitolog (*OHG/red.*) havde i de første solstrejf på en brakmark fundet en Hærfugl. Denne majestætiske fugl stod helt sikkert øverst på manges ønskeliste, og hver en kvadratmeter af Sydlangeland blev flere gange i løbet af dagen endevendt, men fuglen var som sunket i jorden. Tågen var ellers mere moderat denne dag, og når der blev holdt pause i

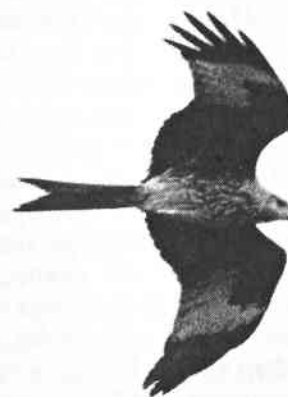
Hærfuglejagten, blev der fra Dovns Klint set lommer, Pibesvaner, Røde Glenter og en del våger og Spurvehøge.

Den forsvundne Hærfugl var dog ikke det eneste, der plagede denne eftermiddag. En nærmest invasionssagtig forekomst af små edderkopper hærgede Dovns Klint, og de små kryb sad alle vegne, ikke mindst på teleskoper og stativer, der nærmest virkede som magneter på de små kræ. Derfor foretrak nogle søgen efter Hærfugl, hvilket for Rasmus og Mark, som sent på dagen gik på den brakmark, gav en ny art. For pludselig lød der mærkelige lyde fra luften, og flyvende kom en aflang, helt grøn fugl – en Lille Alexanderparakit, som formodentlig var undsluppet et sted

på Langeland.

Derfor var parakitten da heller ikke at finde på artslisten, da der denne aften blev talt arter sammen, alligevel kunne listen mønstre 129 arter, og den hidtige rekord fra Blåvand 99 var slået. Efter endnu et festmåltid afprøvede Flex de unges kundskaber med en quiz, hvor det gjaldt om at kunne sin fuglebog ekstra godt.

Også på næstsidste dag på den lange ø kunne man vælge imellem at cykle til Dovns Klint eller tage på udflugt længere nordpå – destinationen på denne dag var Ristinge Klint, Langelands vestligste punkt. For at spare på kræfterne, måske deres egne, valgte lederne at køre dertil i biler over to omgange, henholdsvis om formiddagen og om eftermiddagen.

Rød Glente ved Dovns Klint. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

Formiddagsholdet blev mødt af herligt solskin, da de ankom til Ristinge, hvorfra der er en 3 km lang gåtur ud til spidsen af Ristinge Hale, hvor man kan beskue fugleøen Storeholm. Her befandt sig flere nye vade- og andefuglearter til listen, men desværre ikke den Mosehornugle, som efter sigende skulle befinde sig her, og alt tydede på en totalt ugleløs lejr. På trods af dette befandt formiddagsholdet sig så godt, at det næste hold flere gange ringede for at høre, hvornår det blev deres tur. Mobiltelefonerne har i det hele taget gjort sit indtog blandt unge ornitologer, og de blev flittigt benyttet og kunne være blevet til stor gavn.

For da formiddagsholdet endelig ankom til Ristinge, var det blot for straks at vende snuden mod Dovns, efter at de igennem "mobilos" erfarede, at en af ringmærkerne havde set 4 Bædere trække sydpå ved Keldsnor. Endelig kunne turen måske få det hit, som Aftenfalken og Hærfuglen ikke kunne give. Trods ihærdig venten på Dovns og endeløs eftersøgning i området fik ingen af deltagerne dog set de farvestrålende fugle, og en mindre depression lå så småt i luften.

Den var dog ikke større, end at alle var friske, da formanden for DOF-Fyn, Flemming Byskov, om aftenen kom til campingpladsen med sit quizshow i form af 50 lysbilleder, af alt lige fra foderbrætsarter, over døde og plukkede fugle uden hoved, til eksotiske sydlandske arter. Dette gjorde quizen ganske svær for man-

ge, ikke mindst fordi udsynet ikke var lige godt alle steder i lokalet kombineret med, at ikke alle så farverne på billederne ens. Alligevel lykkedes det for Rune at ramme 42 rigtige til Hr. Byskovs store forbløffelse. Det resultat anså han for at være bedre, end det mange fynske feltornitologer ville kunne præstere. Mon ikke Fyn gør lidt mere ved ungdomsarbejdet her-efter?

Det artsmæssige slutresultat efter optællingen denne aften blev 133 arter, uden den sandsynlige Aftenfalk, en Gulirisk og en Bjergpiber, som ikke blev godkendt af turens oprettede "sjældenhedsudvalg". Lejrens sidste dag måtte jo oprinde, men den kom nok hurtigere, end de fleste havde forventet. De obligatoriske pakkevaske-rydde-op-gerninger tog det meste af formiddagen, men der blev alligevel tid til at finde nye arter for turen i form af en Husrødstjert i Bagenkop Havn samt et Stor Korsnæb, som kom flyvende hen over hovedet på alle, mens der blev taget et fællesfoto. Dermed kunne det konstateres, at hele 135 arter var set på fem dage, men det var nok lige så meget de mange fornøjelige timer i hinandens samvær, der gjorde, at det var vemodigt at skulle sige farvel til hinanden denne oktoberdag i udkanten af Bagenkop. Heldigvis vender "Konceptet" stærkt tilbage næste efterår, hvor bornholmerne bliver sparet for den lange rejse, da lejren næste efterår bliver på "stenen", solskinsøen i øst.

Dogmebirdrace

For andet år i træk blev der afholdt dogmebirdrace: Inden for 24 timer skal man se så mange arter som muligt, man må kun færdes til fods, man skal starte og slutte på sin bopæl og brug af kikkert er forbudt. Fra Fyn deltog sidst års vinder – og ophavsmand til konceptet – Tim Hesselballe Hansen og Eske Mortensen. De gik i og omkring henholdsvis Odense og Nyborg. Sidstnævnte havde planlagt at gennemføre turen kombineret med et maratonløb, på et tidspunkt måtte han skifte til maratongang. Esben Eriksen, eksilfynbo, deltog i København. Havrevimpnen var i kontakt med de tre kombattanter undervejs, et

komprimeret referat fremgår af skemaet nedenfor. Som det ses er det en fornøjelig tur. Vinder blev københavnske Rasmus Strack med 77 arter. Tim og Eske løb (gik) med sølv- og bronzemedaljerne. De opnåede 74 og 72 arter. Tims bedste arter var Skægmejsje, Fjeldvåge og Hvid Vipstjert. Største hul var Sjagger, Spurvehøg og Edderfugl. Eskes bedste arter var Vandrefalk og Bjergvipstjert, men kunne ikke finde Kvækerfinke. Esben havde en tidlig Tornirisk og Duehøg som toppunkter, men manglede for eksempel Spætmejsje og Toppet Skallesluger.

Tidspunkt	Tim	Eske	Esben
8.45	35 arter, 7 km. "Det kører, jeg mangler Gråand og Blishøne."	30 arter, 6 km. "Jeg når vist ruten to gange."	31 arter, 12 km. "Det bliver tæt."
11.00	59 arter, 16 km. "Jeg kan ikke finde Sjagger"	46 arter, 19 km. "Måske jeg må nøjes med én runde"	46 arter, 20 km. "Der er langt hjem, jeg er ikke slået."
13.30	63 arter 23 km. "Rasmus har 64 og han mangler Bog- og Kvækerfinke".	59 arter, 27 km. "Jeg går resten af vejen, jeg er færdig".	53 arter, 25 km. "Av, av, hold kæft, det gør ondt".
15.40	70 arter, 32 km. "Jeg kan hverken finde Fasan eller Sjagger. Det ser skidt ud".	69 arter, 39 km. "Jeg savner min mor og min far! Hvor mange har Tim"?	67 arter, 35 km. "Jeg tror der er glasskår i mine sko. Jeg har stadig tre sikre arter tilbage".
18.15	74 arter, 43 km. "Jeg er på vej hjem. Jeg er nede, Rasmus har 77".	71 arter, 42 km. "Jeg er færdig, hvad har de andre, det gør ondt".	69 arter, 42 km. "Jeg kan ikke gå, det er helt vildt".

Fjordens Dag

Af Kurt Due Johansen

Fjordens Dag blev afholdt for 11. gang den 9 september 2001. Denne gang blev Fjordens Dag afholdt i regn og blæst, og det kunne tydeligt mærkes på antallet af deltagere i festen.

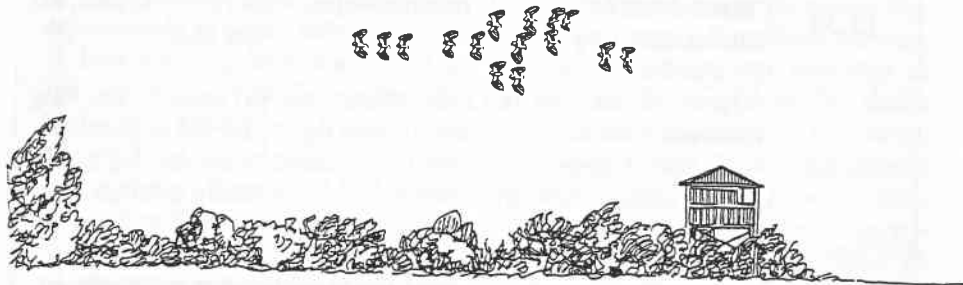
DOF-Fyn var som sædvanlig repræsenteret i fugletårnet på Vigelsø, som sædvanlig ved Kurt Due Johansen. Her besøgte omkring 300 mennesker øen og fuglene. I år med bedre vejr lægger op mod dobbelt så mange vejen om ad tårnet.

Var vejret dårligt, var der dog mange fugle at se på. Måske Fyns største koncentration denne dag af Grågås, helt præcist 1.648 fugle kunne ses. Desuden kunne Blisgås og Canadagås iagttages. Derudover store flokke af Pibeand (1.549), Krikand, Spidsand, Skeand, Knarand og Gråand.

Vandrefalken, som havde været på

øen i ca. en måned, snød noget, idet den kun lod sig iagttage først på morgenen, hvorefter den gemte sig et eller andet sted.

Et af formålene med Fjordens Dag er at forbedre fjordens miljøtilstand. Og der er der også brug for. For tiende år i træk er situationen for ålegræsset i Egensedybet dybt kritisk, og som noget nyt er situationen for undervandsvegetationen i Seden Strand også dårlig. Det afspejles i mængden af vandfugle, som for flere arters vedkommende er det laveste i Seden Strand i flere år. Dette forhold bør Fjordens Dag være med til at påpege i langt højere grad end den tivolisering, som foregår visse steder på denne dag.

Fuglelærmed øjet for parken - i viden

Ringmærkning på Sydlangeland

- efteråret 2001

Af Ole Tønder

Der blev i efteråret 2000 kun ringmærket i krattene vest for Keldsnor som sidste år. Nettene var placeret i både rørskov, pilekrat og slæen/tjørnekrat. Der blev anvendt i alt 11 net (99 netmeter) de fleste dage. De blev åbnet lidt før solopgang og lukket omkring middagstid, undtagen på gode dage, hvor der først blev sluttet hen på eftermiddagen. På dårlige fangstdage lukkedes før middag.

Der blev i år opnået en rigtig god dækning efteråret igennem, idet det blev til i alt 75 mærkningsdage i perioden 23/7- 22/10. Kun 16/8, 4/9 og 28/9- 12/10 foregik ingen ringmærkning. Dagsgennemsnittet endte på 59,5 fugle, hvilket ligger tæt på de sidste to sæsoner. De bedste fangst-dage (> 100) blev 10/8 171, 17/8 266, 19/8 127, 20/8 117, 21/8 194, 22/8 328 (rekord), 23/8 173, 24/8 103, 25/8 110, 26/8 141, 1/9 123, 11/9 121, 13/10 110 og 20/10 117.

Efteråret 2000 udmærkede sig ved et ekstraordinært stort gennemtræk af Løvsangere i august, hvorfor det også blev den talrigeste art (1397 = ny Langelands-rekord). Dernæst følger Tornsangere med 604, Rørsanger 308, Kærsanger 296 og Rødhals 287. Der blev i alt mærket 49 forskellige arter, hvoraf de "sjoveste" nævnes: Gøg 1, Isfugl 1, Vende-hals 3, Ringdrossel 1, Græshoppesanger

2, Karmindompap 11. Se i øvrigt tabellen over samtlige mærkede fugle pr. 5-døgnperiode.

Årets total på 4.468 mærkede fugle er ny rekord, hvilket skyldes både den gode dækning og den store gennemstrømning af Løvsangere. Samtidig har krattene ved Keldsnor bevist, at de er absolut lige så velegnede til ringmærkning som Gulstav Mose.

Til sidst en tak til alle de fynske ornitologer, der i løbet af sæsonen kikkede forbi og så hvordan vi arbejdede. Håber vi ses næste efterår igen. Keldsnor Fuglestation er altid åben for besøgende.

Mærkningerne blev udført af Jan Holm Jensen, Jacob Sterup og Ole Tønder.

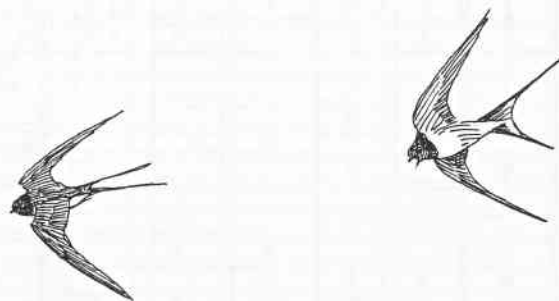
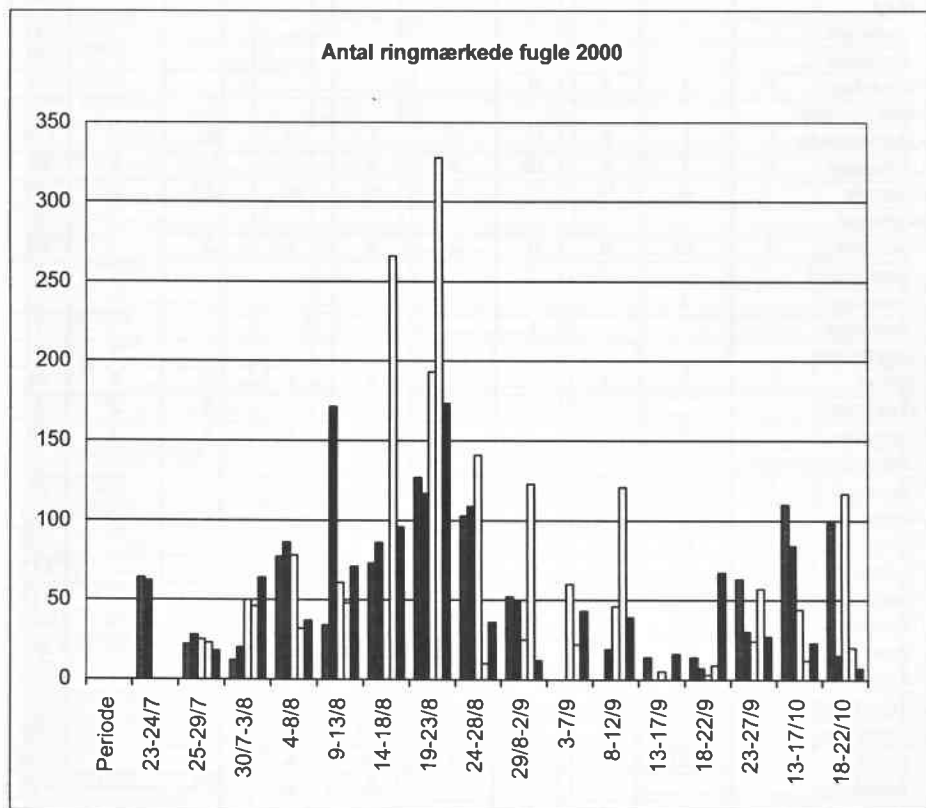
Dagbogsnotat fra den "gule" 22/8: Nettene åbnedes halv seks, det luftede svagt fra vest og var mildt. Efterhånden var der løvsangere overalt, i hver en busk og tagrør. De små gule hoppede konstant rundt på jagt efter insekter. Ved middagstid troede jeg det sluttede som sædvanlig, men nej. Det fortsatte hele eftermiddagen. Hver gang et net i læ besøgte, sad der 10-15 gule klumper (unge løvsangere). Først ved 18-tiden sluttede festen. Den flotteste dag jeg har oplevet på Sydlangeland. 269 gule og 59 andre, på én dag.

ART \ Periode	23-24/7	25-29/7	30/7-3/8	4-8/8	9-13/8	14-18/8	19-23/8	24-28/8
Spurvehøg								
Tårnfalk								
Gøg							1	
Isfugl	1							
Vendehals				1		1	1	
Landsvale	2							
Skovpiber				1	1		4	1
Hvid Vipstjert								
Gærdesmutte	4	3	2		1	1	1	1
Jernspurv	2	1	1	2	4	5	2	2
Rødhals			1		1			4
Nattergal	2		1		1			
Rødstjert				1	1		8	8
Husrødstjert		1		1	1			
Bynkefugl								1
Stenpikker								
Ringdrossel								
Solsort	1	2	2	1	5	4	4	1
Vindrossel								
Sangdrossel	1			1	7	2	1	2
Græshoppesanger				1			1	
Sivsanger	1	1	6	2	5	4	3	
Kærsanger	24	16	20	34	56	54	51	14
Rørsanger	14	11	37	29	32	69	26	18
Gulbug	4	5	11	28	13	10	14	5
Gærdesanger	5	15	14	26	18	16	38	18
Tornsanger	34	22	41	76	70	127	116	50
Havesanger	1	5	3	4	10	17	10	11
Munk	1	2	1	3	7	8	13	14
Skovsanger			1					
Gransanger	2		7	6	1	4	4	6
Løvsanger	4	13	21	78	131	178	623	230
Fuglekonge								1
Grå Fluesnapper								
Br. Fluesnapper			2	1		1	5	
Halemejse			7	1			1	
Sumpmejse		2			1			
Blåmejse	2	3	1	3	1	1	3	1
Musvit	2	3	1	1	2	3		
Korttået Træløber			1			1	1	
Rødrdg.Tornskade				1			3	2
Skovspurv				2	4			
Bogfinke			2	1				1
Grønirisk	1			2		5	1	
Tornirisk		1			1			1
Stillits		1			1			
Kamindompap	3	5	2			1		
Gulspurv	3		5	3	8	4	4	8
Rørspurv	12	4	2		2	5		
SUM	126	116	192	310	385	521	939	400

Antal ringmærkede fugle fordelt på 5-døgnperioder

ART \ Periode	29/8-2/9	3-7/9	8-12/9	13-17/9	18-22/9	23-27/9	13-17/10	18-22/10	SUM
Spurvehøg	1				2			1	4
Tårnfalk							1		1
Gøg									1
Isfugl									1
Vendehals									3
Landsvale		4							6
Skovpiber	3	1	3						14
Hvid Vipstjert								1	1
Gærdesmutte	2	6	12	2	3	27	63	47	175
Jernspurv	1	4	16	5	8	18	14	4	89
Rødhals	4	14	33	6	12	45	107	60	287
Nattergal									4
Rødstjert	15	6	9	2	6	4	2		62
Husrødstjert									3
Bynkefugl	1								2
Stenpikker			1						1
Ringdrossel								1	1
Solsort	3	1	1		4	1	3	8	41
Vindrossel							1	2	3
Sangdrossel	2				1	3	5	4	29
Græshoppesanger									2
Sivsanger	3	2	3			1			31
Kærsanger	10	4	12		1				296
Rørsanger	12	14	29	4	7	6			308
Gulbug	17	2	3						112
Gærdesanger	26	19	13	2	2	1			213
Tornsanger	27	11	23	2	3	2			604
Havesanger	11	4	3	1	1	1			82
Munk	14	12	15	6	5	6	5	7	119
Skovsanger									1
Gransanger	5	1	27	4	30	67	31	13	208
Løvsanger	80	15	13	1	4	6			1397
Fuglekonge			1		6	9	17	104	138
Grå Fluesnapper	2	1	2						5
Br. Fluesnapper	9	1	1		1				21
Halemejse	3		1		1				14
Sumpmejse									3
Blåmejse	2					2	3	3	25
Musvit			1			1	10	2	26
Korttået Træløber									3
Rødrdg.Tornskade	1								7
Skovspurv									6
Bogfinke							6		11
Grønirisk	1		1						11
Tornirisk									3
Stillits									2
Kamindompap									11
Gulspurv	6	3			1	1	1	1	48
Rørspurv	1		2		1		4		33
SUM	262	125	225	35	100	201	273	258	4468

Antal ringmærkede fugle fordelt på 5-døgnperioder

Til Bulgarien på fuglekik

Af Thorkild Isager

Det var med en vis spænding, vi nærmede os afgangsdatoen for turen til Bulgarien. Alle lufthavne havde været lukket på grund af det forfærdelige, der skete i New York den 11. – Men vi var heldige, der blev givet flyvetilladelse samme dag vort Bulgarian Airways fly skulle afgå til Sofia. Vi var kun 5 deltagere – foruden Flemming (DOF-Fyns formand) var vi 3 på næsten 80 og så lige mig (88)!, så det var just ikke nogen ungdomsklub, der kastede sig ud i projekt ”fuglekik ved Burgas”. Men det var nu Flemmings egen skyld, idet han havde været så letsindig at skrive ”for alle aldre” i sin forhåndsmtale. Heldigvis for os levede han op til sin optimistiske indbydelse!

Da vi landede i Sofia blev vi modtaget af 2 venlige damer, som fortalte os, at der ikke gik nogen maskine til Burgas om aftenen, men de ville guide os til et godt hotel for overnatning – og sikke et held! For så kom vi til at flyve dagen efter kl. 9, og det gav os lige den første gode oplevelse. For det var en ret lille propelmaskine, så vi fik alle ”vinduesplads” og kunne nyde det herlige syn af et flot landskab med høje bjerge med sne på toppen i det dejligste solskin.. Og solskin fik vi alle 14 dage – kun lige én dag var det regnvejr – og så 20-30 graders varme.

Vi blev flot modtaget af dejlige, engelsktalende Svetla og hendes malerven, som straks guidede os ud til vort hotel. Og aldrig så snart var vi

indkvarteret her, før vi drog ud på vores første dejlige kik ud over de nærliggende vådområder. Nogle af de første fugle, vi fik i kikkerten og i Flemmings skop, var én, som vi næsten ikke mere ser herhjemme, men som jeg førhen altid så ved Tryggelev Nor, nemlig Sortterneen – og der var mange! Og jeg skal love for, at det gjorde indtryk på os, da vi så vores første Krøltoppede Pelikan (vingefang 3,5 m). I øvrigt vil jeg ikke begynde at remse navne op på, hvad dagen ellers bragte af fuglecoplevelser, men overlade jer til Flemmings artslist. Måske skulle jeg lige nævne, at allerede den første dag talte vi 40 arter – de fleste var kendte, hjemlige, men ind i mellem også flere eksotiske såsom Sort Ibis, Flamingo, Sort Stork, Skestork, Rovterne, Silkehejre, Sølvhejre, Sandterne, Biæder (som vi senere så nærmest myldre forbi os og hørte deres dejlige lyd). Jo, der var gang i oplevelserne lige fra starten. Så fulgte alle dagene med obs ved saltsøerne og alle de fine biotoper i omegnen – alt bar præg af, at landet har undgået den voldsomme ”udvikling” – ikke mindst indenfor landbruget – som har præget vor vestlige verden. Til gengæld har fattigdommen og russernes tilstedeværelse på anden vis gjort sig gældende. Store beboelsesejendomme, som nærmest var bedst tjent med at blive bombet væk, mange forladte eller forfaldne fabrikker, som ikke mere fungerede osv.

Allerede mandag kørte vi nordpå for at komme til et helt andet område, som hedder Kaliakra. Det er et næs eller forbjerg, vil jeg nok kalde det, idet det ligesom skyder sig langt ud i Sortehavet med lodrette, høje klippekrænter lige ned i havet. Det kan godt minde lidt om kalkskrænterne på Rügen – blot er de mere forrevne og i utroligt smukke farver. Inden man når ud til spidsen, ligger der en mængde gamle ruiner, hvis oprindelse vi ikke fik klarlagt! Men i en meget fin restaurant yderst ude fik vi den bedste fiske-suppe, vi nogensinde har smagt! Men det var nu ellers en nærliggende kløft, vi skulle hjemsege for at få set eller hørt Stor Hornugle. Det lykkedes nu ikke rigtig, men vi fik en masse andet ud af kløften, bl.a. var der en række småsøer med masser af spændende fugle. Vi så Isfugl på tæt hold, der fik sig en frø! Det er jo ikke hvert øjeblik, man får lov til at se det. Og så var der også Lille Lappedykker og Vandrikse plus et væld af dejlige småfugle: Toplærke, Bomlærke, Munk osv. På vej dertil så vi bl.a. Bynkefugl, Stenpikker, Markpiber og Rødrygget Tornskade (vi fandt endda én, som var ramt af et eller andet, for den lå og var lige ved at dø, den døde faktisk i hænderne på os).

Og så var der en rigtig spændende lille havn, hvor der kun lå ganske få fiskerbåde og kun var et par mennesker. Det mærkeligste var, at der i bunden af havnen var den herligste bade-strand, som vi selvfølgelig straks benyttede til en lille dukkert. Tæt ved havnemolen, som i øvrigt virkede meget forsømt, var der et lille bækudløb,

som myldrede med frøer, der straks hoppede i vandet, når vi nærmede os. Det var i det hele taget et utroligt dejligt område med masser af naturoplevelser.

Af andre "udflugter" skal nævnes, at vi en dag kørte sydpå, hvor der var en fin mulighed for at sejle på en flod ud til havet. Der var ikke andre turister end os om bord, så vi havde god tid til at nyde synet af Fiskeørn, Isfugle og trækkende rovfugle inden turen gik tilbage til vort udgangspunkt.

Også en tur i bjergene blev der lejlighed til. Og her var der masser af æsel- og hestekøretøjer. Gæs og Kalkuner vandrede rundt i små og store flokke helt ud på gaden. Hyrderne gik med deres køer, får, geder og grise på markerne. Her var ikke, som herhjemme, pigtrådshegn om alle de private jordlodder. Dyrene gik frit omkring, hvor hyrderne førte dem hen, flot dirigeret af velafrettede hunde. På de små restauranter fik vi en venlig betjening; men godt at vi for det meste havde Svetla med, for ikke ret mange steder var der betjening eller menukort, som kunne forstås. Alfabetet er det kyrilliske. De lærer kun russisk i skolerne, derfor er der meget få, der taler andet end bulgarsk og russisk. Maden, vi får, er veltillavet og billig, ikke meget med kødretter, men god og billig rødvin. Og masser af grønt og fisk. Bl.a. en herlig forret af små, sprødstegte fisk, hvor man spiser både hoved, hale og ben – alt er knasende sprødt og lækkert!

Een af de allerstørste oplevelser på turen var en aften, vi var ude i et helt fantastisk vådområde, nærmest en mo-

se, hvor Svetla, Konstantin og Flemming stillede net op for ringmærkning. Og så fik vi ellers demonstreret, hvor effektive sådanne fangstnet er. For i løbet af ingen tid kom Konstantin og præsenterede os først for en Dobbeltbekkasin, så en Brushane, så en Stær (den eneste af fuglene, som protesterede ved at skribe). Hvor var det en stor oplevelse at se, hvor smukke de er, når man har dem i hånden. Så kom der i hurtig rækkefølge Bomlærke, Toplærke osv. I luften sværmede tusindvis af Stære og svaler. Og så fik vi friskgrillet fisk, som Konstantin lige gjorde i stand og varmede over gløder på jorden. I mosen var der bl.a. Stylteløber og Tinksmed, og for at fuldende oplevelsen, så fik vi lige den flotteste solnedgang. Svetla og Konstantin fortsatte hele natten med ringmærkning og kun to timers søvn.

Det var lige lidt "spredt fægtning" fra "turen for alle aldre" til fuglekik i Bulgarien. Jeg mangler lige at fortælle, at vi kørte i en stor Audi, som Svetla og Konstantin stillede til rådighed, mens de selv kørte rundt i en rustbunke af en Wartburg, som tusindkunstneren Konstantin altid kunne få til at fungere – også når det drejede sig om at transportere mit luksuslegeme ud over de mest håbløse marker, hvor mine gamle ben ikke rigtig kunne klare det. Og så skal det lige fortælles, at han altid medbragte en meget speciel sofa, som var med ryglæn og sammenklappelig, så den ikke fyldte ret meget, men var utrolig lækker at sidde på for to personer.

Tak til Flemming, Svetla og Konstantin for en utrolig oplevelsesrig tur – tænk, at man skulle komme ud for det i sin høje alderdom!

Turrapporter

TRÆKTUR TIL ?

De senere par år har der været afholdt en træktur med "åben destination". I år blev den afholdt den 21. oktober. Da dagen bød på heldagsregn var der ikke noget oplagt sted at tage hen, så valget faldt på Dovns Klint, hvor Flemming Byskov og tre tapre fuglekikkere kunne konstatere, at vejrsigten næsten altid rammer plet, når der er dårligt vejr på programmet. Der var ingen fugle, til gengæld var der et hold "turister", som gerne ville se Magleby Kirke. Flemming sendte DOF'erne i fugletårnet i Tryggelev Nor, så de i det mindste kunne stå i tørvejr. Han ville så lige fremvise kirken – en metervare i kategorien "sen-

GYLDENSTEENS ENGE

Søndag den 18. november klokken 9.00 mødtes 11 fuglekikkere på Gyldesteen i tørt og klart vejr. Vi kørte en tur ud til "Reservatet" på Langø, blandt andet for at se om der var kommet nogle Blisgæs.

Det var der dog ikke, men på en tur rundt om engen sås mange andre arter, blandt andet Grågås, Knortegås, Pibeand i stort antal, Gråand, Krikand, Stor Regnsbove, Vibe, Strandhøjle, Almindelig Ryle, Rødben,

gotik med kalkmalerier" – og derefter komme til Tryggelev. Tidligere kunne man sejle til kirken, man kan stadig se den skrænt, hvor skibene lagde til. Snakken gik muntert i kirken – også her var der tørvejr, og da "turisterne" bød på frokost med øl og snaps i deres sommerhus, slog Flemming til. Også frokosten var hyggelig, så der henrandt tre timer, før Flemming lod sig fragte til Tryggelev Nor. Her kunne han og turisterne se 1 Krikand og lidt flere Knarænder plus en masse regnvejr. De tre DOF'ere havde set sig mætte på ænderne, så man begav sig kort efter hjem til hovedøen, tørt tøj og tørre stuer.

Ravn, Musvåge, Fjeldvåge, Tårnfalk og Fiskehejre.

Klokken 12.00 kørte vi til Jersore for at se, om Blisgæssene skulle være der. Det var de, og vi så 72 Blisgæs og 8 Bramgæs. En flok på 30 Silkehaler var det desværre kun turlederen, der så.

Til sidst kørte vi til Nørreby Hals. Der sås blandt andet Knortegås, Hvinand og en del Storspover.

Turen sluttede klokken 13.30.

Jens Bækkelund.

SØERNE

Årets traditionelle juletur til de sydfynske søer blev afviklet den 9. december under ledelse af Erik Ehmsen. Vejret var for en gangs skyld godt, og en ung Havørn på øen i Brændegård Sø tog i mod de 10 fremmødte. Kort efter kom en gammel Havørn strygende og slog en syg Toppet Lappedykker, som lå på isen. Da den gamle havde taget, hvad den ville have, fløj den hen til den unge med resten. Da

man var færdige med at nyde ørnene, drog man til Arreskov Sø. Undervejs blev der gjort holdt ved Silke Å – jule er traditionernes tid – hvor hele 3 Vandstære rastede. Fra fugletårnet ved Sollerup Eng fik man blandt andet lejlighed til at glæde sig over Lille Skallesluger – 29 i alt. Tre Vandrikser holdt til i rørene foran tårnet. Turen sluttede ved tolvtiden.

LANGTUR TIL ?

Traditionen tro blev lokke-jagtfalken "hevet" frem, det gav 6 biler og 22 deltagere 20-01-02 kl. 7.30 Dalum, over Middelfart og Saltvandssøen. Stop ved fugletårnet, lidt diset; men det regnede da ikke. Den Indiske Gås gjorde lykke, den er også køn, men ikke så vild. Til den danske side var der lidt tomt, 200 Store Regnspover plus en håndfuld Almindelige Ryler. En flok Blisgæs kom flot indover. Få Bramgæs, det var på grund af sneen et par dage forinden. Til den tyske side var der liv og glade dage, med mange gæs og ænder, som rappede om kap med de fynske ormitter, der drak kaffe. En flok Bjerglærker og nogle Skægmejser satte kaffen i anden række. Førerbilen fik vrøvl med gearkassen – "mon vi nogensinde kommer hjem til Fyn??" Da vi nåede op til grænsekøbmanden, var der lukket!!! Ingen øl og chokolade! Det var lige til en gang krisehjælp. Humøret steg helt op under de lave skyer, da vi

kom til diget ved Magrethekog. En Havørn 2-3k fløj ud over og satte sig på det yderste dige i silhuet, interessen svækkedes, da en Duehøg ♀ blev spottet og en 2k Fjeldvåge sad og viste sig frem. 200 Stære lavede "discount-sort-sol". Vidåslusen var lidt tam, 100 Strandskader var vist det vildeste her. 30 Bom... øh Kornværtinger var fint at se i Bomlærkeland. På vej til Ballum forårsbebudere: 30 Viber. 4000 Bramgæs var der i området og 500 Pibeænder i et vandhul. 20 Bjerglærker, 2 Blå Kærhøge (♂ og ♀), 1 Dværgfalk, 2 Fjeldvåger og rigtig mange Musvåger. Vester Vedsted blev checket for Hvidsiskan i en flok Gråsiskan. "Den er ikke i blandt dem" blev der sagt med stor skuffelse af skabs-twitchere og mere hard-core, én var helt tilfreds med de kønne Gråsiskner. Det har han jo ret i, det er jo alle fugle, der er spændende. Regn og tid til mad. Da vi nåede Kolding Havn var det tyndet lidt i fuglekon-

vojen. Der var en rigtig god flok måger på en sandflade i yderhavnen, det fik Michael til at checke, vi andre var ved at miste modet i regnen, men lederen havde jo også privat paraply-

holder. Gearkassen holdt, og vi kom til Fyn i ét stykke

Erik Danielsen.

Ekskursioner

Monnet og Vejlen.

Søndag den 10. marts.

Mødested: Bjerreby Kirke kl. 9.00.

Tilmelding til turlleder Niels Bomholt på 62 24 19 59.

Før Fyns største strandeng lukker for besøgende pga. den kommende ynglesæson, vil der være mange ænder, gæs, rovfugle såsom Blå Kærhøg, (måske) Vandrefalk og småfugle som Snespurve, Bjergirisker mm at nyde synet af. Således mætte af strandengsfugle går turen til Vejlels fugletårn, hvorfra det gælder diverse rørskovsfugle. Bl.a. mulighed for at høre Vandrikse og Skægmejse.

Silkeborgskovene.

Søndag den 24. marts.

Mødested: Den Store Rundkørsel, Odense S kl. 7.00.

Turledere: Niels Bomholt og Birte Sørensen.

Tilmelding til Niels på 62 24 19 59.

På dette tidspunkt vil der være gang i karakterfuglene i det jyske søhøjland. De Sorthalsede Lappedykkere ar vel ankommet, både Grøn- og Sortspætter gjalder i skovene, Sangsvanerne samles i store larmende flokke ved Mossø og både Bjergvipstjert, Vandstær og Isfugl er der gode chancer for. Heldagstur.

Skånetur.

Fredag den 5.- søndag den 7. april.

Mødested: Den store Rundkørsel, Odense S fredag kl. 16.30.

Turledere: Flemming Byskov og Michael Mosebo Jensen.

Vi har igen i år bestilt 18 pladser på Vandrerhjemmet i Lönsboda - et hyggeligt og meget centralt beliggende udgangspunkt for vores projekt: Perle- og Spur-

veuglelytning om aftenen, Urfugl og Tjur om morgenen og Sortspætte, Grønspætte, Fyrremejse, Trane mm resten af dagen. På vejen hjem om søndagen tager vi forbi Sydsånes udvalg af Hav- og Kongeørne samt Røde Glenter. Ring til Michael på 21 22 07 29 og hør, om der er plads. Indbetal derefter kr. 1150,- på giro: reg.nr. 1199, kontonr. 525-7468 til DOF-FYN c/o Ole Tønder, Jens Juels Vej 32, st, 5230 Odense M til dækning af transport i privatbiler, broafgifter og overnatning.

Horseklint og Fyns Hoved.

Søndag den 14. april.

Mødested: P-plads v. Sømærket, 500 m før Cirkushotellet kl. 6.

Tilmelding til turlleder Ole Tønder på 66 11 59 05.

Vi spadserer først ud til Horseklint for at se på træk af Fiskeørn, Dværgfalk og et til tider ganske imponerende antal småfugle. Herefter fortsættes der ud på "Hovedet" for at møde Ringdrosler og andre rastende trækgæster. På vej tilbage besøges Jøvet, som også huser en del rastende småfugle.

Bogø.

Søndag den 5. maj.

Mødested: Assens Havn v. Bogøfærgen kl. 8.15.

Tilmelding til turlleder Bent Staugård Nielsen på 20 49 24 62.

Bogø er en smuk ø, og det er planen at nyde den hele vejen rundt. Der forventes de almindelige småfugle og karakterfugle fra strand og eng, men hvem ved, hvad der gemmer sig derude en majdag? Det er en heldagstur beregnet til hjemsejlad kl. 17.30 (dog med mulig for at smutte hjem kl. 15 med færgen).

Odense Fjord.

Søndag den 12. maj.

Mødested: V. Hydro Texaco tanken over for Glud & Marstrand, Næsbyvej kl. 8.00.

Tilmelding til turlleder Kurt Due Johansen på 23 68 86 92.

Vi besøger nogle af fjordens gode fuglelokaliteter. Hvis sejlsplanen passer (findes ikke i skrivende stund), tager vi en tur til Viggelsø. Det myldrer med ynglende Ederfugle, måger og terner. Mange vadefugle raster for at tanke op før afrejsen til ynglestederne i nord.

Syltemade Ådal.

Torsdag den 16. maj.

Mødested: P-pladsen Langegyde, V. Skerninge kl. 19.

Tilmelding til turleder Niels Bomholt på 62 24 19 59. En køn men til tider fugtig tur langs Syltemade Å er i vente. Det er også et kor af diverse sangere, Dobbeltebekkasiner mm.

Natravnetur til Randbøldal.

Tilmelding til turleder Poul Rasmussen på 62 54 10 22, hvor det vil blive meddelt, om det er fredag d. 7. juni eller lørdag d. 8. juni, der er mest passende vejrmæssigt.

Natravne og Skovsnepper nydes jo bedst på stille førsommeraftener. Der er også Isflugl og Bjergvipstjert og et meget smukt østjysk terræn på programmet. Afgang vil ske fra Dalum Papirfabrik kl. 16 den af de to nævnte dage, der ser mest lovende ud.

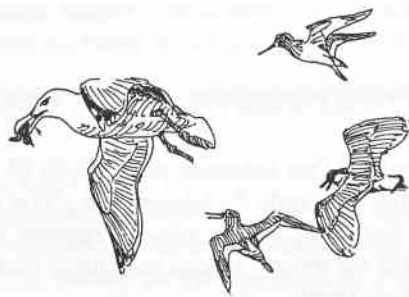
Helnæs.

Søndag den 18. august.

Mødested: P-pladsen over dæmningen kl. 8.00.

Tilmelding til turleder Niels Bomholt på 64 24 19 59.

Der er med naturgenopretningen af Maden efterhånden kommet et meget givtigt fugleliv på lokaliteten. Det vil Niels vise frem på denne tur, ligesom det attraktive område Halen på Nordsiden af Helnæs. Der er især mange ande- og vade-fugle i vente.

Små Pip....

Dansk Pattedyratlas eftersøger små pattedyr på Fyn. Jørgen Terp Laursen og Tine Sussi Hansen, Naturhistorisk Museum, Universitetsparken, Bygning 210, 8000 Århus C leder en atlasundersøgelse af pattedyrenes udbredelse i Danmark. Landet er opdelt i 10 x 10 km kvadrater. En stor del af pattedyrene udgøres af småpattedyr – spidsmus og mus. Disse er vanskelige at registrere; men indsamling af gylp fra (især) ugler og Tårnfalk vil være en stor hjælp. Derfor opfordres fynske ornitologer til at indsende selv små mængder gylp med oplysning om, hvor og hvornår det er indsamlet samt indsamlerens navn og adresse. Også oplysninger om, hvor der er småpattedyr eller ugler (hvor der er ugler, er der også småpattedyr) på Fyn eller på øerne omkring Fyn har stor interesse. På Fyn er det især Natugle og Skovhornugle, der er almindelige. Oplysninger om de sjældne ugler (Slør- og Kirke-) vil blive behandlet fortroligt. En fynsk sjældenhed er Hasselmus, der især forekommer på Sydfyn. Såvel nye som gamle oplysninger har interesse. Man opfordres også til at indsende musebehandlede nødder, så det kan afgøres, om de har været i munden på en Hasselmus. Vil man læse mere om projektet, kan man se på hjemmesiden www.pattedyr.net. Yderligere oplysninger og indberetningsskemaer kan fås via e-mail: pattedyr@zmuc.ku.dk eller ved at telefonere til Jørgen Terp (89 42 27 55) eller Tine Hansen (70 20 78 75).

På Sjældenhedsudvalgets seneste møde blev det besluttet, at racen Islandsk Stor Kobbersneppe, *limosa limosa islandica*, skal tages af SU-listen med tilbagevirkende kraft, således at heller ikke gamle fund skal forelægges udvalget. DOF-Fyns rapportgruppe følger naturligvis denne linie og regner derfor følgende observationer som de eneste i amtet:

2 1k Slambassinnet, Strandager 30/11-1/12 1999 (THH)

1 ad Søgård Mose 14-15/7 2000 (ESE)

1 ad Slambassinnet, Strandager 21/7 2000 (HEA,OHS)

Udover på ynglepladsen på Monnet et Store Kobbersnepper ret sjældne i amtet, så det er en overkommelig opgave at checke alle fugle for *islandica*. Der har i de senere år været en række sene fund i amtet (efter 30/9), hvilket kunne indikere *islandica*. Man kan dog ikke bestemme racen ud fra dato alene, det kræver nøje studier af dragt karakterer, fældning og proportioner. Bestemmelse af *islandica* er dog ikke svær. Om dette kan man læse i Henrik Haaning Nielsens feltbestemmelsesartikel i Fugle i Felten, årg.8 nr.1.

Fugleregistreringsgruppen søger punkttællere. Gruppen har siden 1976 arrangeret landsdækkende tællinger af yngle- og vinterfugle. Formålet er at følge bestandsudviklingen af de almindeligste arter. Omkring 400 tællere har valgt sig en eller flere ruter og fordelt 10-20 punkter på denne. Ved hvert punkt tælles alle fugle, som ses eller høres i løbet af 5 minutter. Hver rute optælles én gang pr år på ca. samme tidspunkt. Ynglefuglene tælles i perioden 15. maj – 5. juni og vinterfuglene i perioden 20. december – 20. januar. Især Fyn er dårligt dækket, hvorfor der skal lyde en speciel invitation til fynske ornitologer om at deltage. Så er du fugleinteresseret, og går du alligevel en tur i dit nærområde, så bør du melde dig til punkttællingsprogrammet. Dette gøres ved enten at sende en e-mail til Fugleregistreringsgruppen@dof.dk, ved at kontakte koordinatoren fra DOF-Fyn, Henrik Andersen, tlf. 66 18 33 92. I disse år er der særlig interesse for ruter i ferske enge, strandenge, overdrev, by og agerland. Man behøver ikke at være trestjernet ornitolog for at deltage, punkttællingsprogrammet er et godt startsted for begyndere, der har lyst til at arbejde i DOF-regi. Alt, hvad der kræves, er 3-4 timer af din tid én gang om året.

Den nye regering har annonceret, at den vil legalisere falkejagt i Danmark. Begrundelsen skulle være, at DNA-mærkning skulle sikre, at fugle ikke stjæles fra fri bestande. Det er muligt, at det vil være tilfældet, det er dog før set, at driftige folk kan omgås regler. Et af de store problemer med falkonerernes aktiviteter er, at de krydser falkene. Undslupne hybrider blander sig med de fri bestande, op på et tidspunkt risikerer man, at der ikke længere er en original Vandre- eller Jagtfalk tilbage. Dette meget alvorlige problem synes ikke at interessere miljøministeren! I Jyllandsposten kunne man lørdag den 9. februar læse en falkonerelev levere følgende ret subtile argument for at indføre falkejagt: "Det ultimative ville være at gå på jagt med falkene. De er trods alt rovfugle, og jeg føler, at jeg tilbageholder deres naturlige instinkt. Det synes jeg er kedeligt". Det er bemærkelsesværdigt, at løsningen på dette (selvskabte) problem er så svært at få øje på: Slip falkene (og de andre rovfuglene fri) – hvis de ellers er genetisk rene. Vi skal opfodre ministeren til at opretholde det gældende forbud mod falkejagt i Danmark.

Kig efter Hvidsisken på forårstrækstederne. Der er invasion af Hvidsisken i år, så der skulle være gode chancer for at finde en enkelt når de Nordlige Gråsiskenerne trækker retur.

Observatører og ringmærkere søges til Sydlangeland

Keldsnor Fuglestation søger observatører og ringmærkere til at dække efterårets fugletræk på Sydlangeland. Har du lyst til et ophold på et af landets bedste efterårstræksteder, kan vi tilbyde logi i et sommerhus centralt i området, et kosttilskud på kr. 1500,- pr. måned samt, ved ophold på minimum 1 måned, rejsen betalt. For observatører vil arbejdet bestå i daglige trækobservationer fra Dovns Klint i perioden 1. august til 15.

november. I samme periode skal der regelmæssigt optælles rastende fugle i de nærliggende vådområder. Ringmærkere (A- eller B-licens fra Zoologisk Museum kræves) vil stå for ringmærkning af småfugle i Gulstav-området fra 25. juli til 15. november. Området er blandt landets bedste steder til ringmærkning af småfugle, og på et helt efterår kan man forvente at fange mindst 5000 fugle.

Interesserede kan få nærmere oplysninger hos:

Ole Tønder
Jens Juels Vej 32, st.
5230 Odense M
Tlf. 66 11 59 05
E-mail: oletoender@vip.cybercity.dk

- og husk, fugle skal ses i naturen....